

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter 4. 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nonskih ulicah in Leban na Verdjevem tekališču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Vedno lepše.

Vedno protežiranje nekaterih narodnosti to- in ostan, narječ v Avstriji in na Ogrskem, ter zatiranje drugih narodnosti istotam, je privedlo našo skupno monarhijo zadnje čase posebno v jako neugoden položaj, iz katerega se bode težko izkopala. Posebno čudno se mora zdeti vsakemu mislečemu človeku, kaj je vodilo naše državnike, da so vedno in povsod protežirali v prvi vrsti tiste elemente, ki so več ali manj očitno težili preko granic naše države, in tako vedno spodjedali in slabili avstrijsko državno idejo. Poleg tega pa so pripadali in pripadajo še taki življi onim narodnostim naše države, ki ne tvorijo večine njene prebivalstva. To stran Litave podpirali so naši državniki Nemce in Italijane, onstran Litave pa Madjare. Slovane pa, ki tvorijo veliko večino prebivalstva skupne, monarhije zatirali so vedno in povsod ter jih kratili celo v tistih pravicah, katere so jim bile zajamčene v postavah, dočim so obsipali Nemce, Italijane in Madjare s koncesijami, katere niso imele nobene postavne podlage in ki so bile vse na kvar Slovanom. Da je bilo tako postopanje naših državnikov nenaravno, in da je moralo prej ali slej izzvati v monarhiji razmere, nevarne obstanku države, o tem so bili prepričani vsi trezno misleči ljudje. In da so imeli ti ljudje prav, dokazujejo nam danes dogodki v to in v onostranski polovici naše države. Zlasti so postale razmere na Ogrskem v zadnjem času take, da morajo napolniti s skrbjo vse one, katerim je še kaj mar ugled avstro-ogrske monarhije in njen obstanek.

Ko je ogrska neodvisna stranka s svojo obstrukcijo v ogrskem parlamentu strmoglavila bivšega ministerskega predsednika pl. Szella, in mu je sledil bivši hrvatski ban grof Khuen Hedervary, zmalaj je ves politični svet z glavo, ko je doznal, da je grof Khuen Hedervary, oziroma da je ogrska vlada kapitulirala pred obstrukcijo s tem, da je umaknila iz dnevnega reda ogrskega drž. zbora vojaški zakonski načrt, katerega so avstrijske parlamentarne stranke, in med njimi celo užaljeni Čehi, smatrale za državno potrebo, ter ga tudi vsprejele. Mnogo njih je sicer mislilo, da je grof Khuen Hedervary s tem korakom

hotel nekako preslepiti ogrsko opozicijo ter da je dotični zakonski načrt le začasno umaknil, da bi na ta način opozicijo vsaj za toliko časa ukrotil, da se dožene v ogrskem parlamentu debata o proračunskem provizorju ter da se vlada na tak način iznebi sitnega ex-lex stanja, in da se mogoče tudi dožene nagodbena razprava. Ali varali so se hudo oni, ki so tako mislili. Madjarom zdi se namreč, da je prišel zdaj čas, da si popolnoma priporo svojo neodvisnost ter samostalnost svoje države. Ločiti se hočejo oni od Avstrije v vsakem oziru, ločiti se hočejo gospodarsko in imeti hočejo tudi svojo samostalno armado. Madjare obšel je namreč popolnoma Rákóczyjev duh, kar je dokazala slavnostna razstava v Košicah, na kateri so bili razstavljeni te dni ostanki največjega madjarskega puntarja.

Rákóczy bil je namreč jeden tistih Madjarov, ki so se v prvi polovici 18. stoletja hudo puntali proti Avstriji in proti habsburški dinastiji. Bil je zaradi tega tudi obsojen na smrt, katere kaznen pa se ni mogla izvršiti, ker je Rákóczy pobegnil ter je v prognanstvu leta 1735. umrl na Turškem.

Te dni, pravimo, so Madjari priredili v Košicah na Ogrskem razstavo ostankov tega puntarja, a udeležili se niso te razstave le opozicionarci, marveč udeležilo se je te razstave tudi vse polno poslancev sedanje ogrske vladne stranke, na čelu jim sam državnozborni predsednik, grof Appony. In baš grof Appony je bil, ki je pri ti priliki proslavljal spomin velikega puntarja Rákóczyja in ki je rekel, da mora vse Madjare obšiniti duh Rákóczyjev, toraj duh onega moža, ki se je vedno boril proti Avstriji in proti habsburški dinastiji. Potem pa naj še kdo reče, da ne postaja vedno lepše v naši avstro-ogrski monarhiji?!

Dopisi.

Od nekod. — »Gorica« je posvetila v temo, ki je dolgo obdajala »Krojaško zadrugo«; razkrila je mahinacije, s katerimi so skušali brezvestni ljudje to slov. podjetje uničiti. Ti ljudje so ruli sistematično proti »Kr. z.« Bivši poslovodja Bisail jim je s svojim gos-

podarstvom pripravil ugodna tla za to. Spravil je zadrugo s tem v največjo zadrego, da je veliko preveč blaga naročal, katerega raznim tvrdkam ni mogel koj plačati, ker ga ni mogel koj razprodati. Zadruga je imela prepolno blaga, a blago ni bilo še plačano. Zdaj je bil ugoden čas zadrugo zadušiti. »Brat« B. zgine z odra — in zdaj začnejo drugi elementi svojo akcijo in skušajo zadrugo spraviti v konkurz.

Prvi — seveda — je nastopil proti nji A. Gabršček ter zahteval v vlogi na sodno oblast otvoritev konkurza. Za njim jo je skušala spraviti v veliko zadrego »Goriška lj. posojilnica«. Vkljub ustmeni pogodbi odpovedala ji je dosedanje prostore ter jih oddala nekemu Medvedu. Ko bi bila ta odpoved obveljala, bi bil zaželjeni uspeh gotov. Zadruga bi ne bila mogla dobiti tako hitro novih primernih prostorov in bi torej tudi ne bila mogla razprodati blaga in zadovoljiti upnikov. Ta naskok se doslej ni posrečil, ker je sodnija druge inštanice pripoznala veljavnost ustmene pogodbe.

Da bi zadrugi škodovali, začeli so nje kredit spodkopavati. Razvpili so jo kot pasivno ter pisali »Creditorenverein« da ji preti polom. Tako so naščuvali upnike zadruga, da so jo naskočili hkratu s svojimi terjatvami. In tu so se lepe duše pokazale v čarobnem svitu. Ko se je »Centralna posojilnica« pogajala z upniki »Krojaške zadruga« ter jim podala ponudbo na poravnavo s 50%, pisali so upnikom isti ljudje, ki so poprej slikali zadrugo kot pasivno in insolventno, da ni treba nič popuščati, češ, zadruga ni pasivna in ima trdno zasloambo.

»Cent. pos.« se je vkljub tem mahinacijam pobotala z upniki ter sprejela vse dolgove »Kroj. zadruga«. S tem je rešila svoje terjatve in odvrnila polom od zadruga.

Izvestni ljudje pa tudi sedaj še ne mirujejo. Plemenite duše ovirajo po svojih močeh akcijo »Cent. posojilnice«, ki skuša zadrugo rešiti.

Upamo, da ostane ves njih trud brezuspešen. Razpad »Kroj. zadruga« bi bil za naše ljudstvo velika nesreča, ker prodaje edino »Kroj. zadruga« blago po stalnih cenah. V prodajalnici »Kr. z.« ni torej nevarnosti, da bi se nevesč

konec. Od bledega obraza so se odražali vnanje-črni lasje, ki so se vsipali razmršeni izpod stare rute. Enake barve so bile tudi obrvi in oči, ki so se svetile z bolestnim bleskom, kar se vidi pogosto pri jetičnih. Njene starosti ni bilo lahko uganiti. Obrazne poteze je bila že preveč spremenila bolezen, ali las se ni bila še dotaknila sivost, in moglo se je soditi, da bolnica še ni dokončala četrtega »križa«. V svojej mladosti je morala biti krasna žena; zdaj seveda od davne krasote ni ostalo nič, razun pravih črt in izrazitih oči. Roki sta bili sama kost; pokriti sta bili z hledo, mehko, skoro prozorno kožo. Imela ju je stegnjeni na pernici in držala molek s črnimi jagodami in rumenim, medenim križcem. V tem trenutku je imela obrnjene oči k levi strani postelje, kjer je stal trinajstleten krepak deček — ubožno, ali snažno napravljen. Na stolici pri mizi je sedelo leto mlajše dekletce; strgalo je podzemljice za večerjo. Marčno solnce se je nagibalo k zapadu; zadnji rdečkasti prameni so se bili prikradli skozi zelene steklenke in oblili bolničin obraz z mav-

kupovalec namazal, kar drugje ni izključeno, pa naj kdo zna še tako »glihati«. Le mimogredé še omenjamo, da je »Kr. z.« podpirala slovensko šolstvo v Gorici in da jo je imenoval sam dr. Tuma »važno narodno podjetje.« Grdo, kaznivo rovanje proti temu narodnemu podjetju skuša »Soča« opravičiti s trditvijo, da je »vsaka zadruga le cokla na narodnem vozu« Slepilci! Ali niste pomagali vi sami ustanoviti »Krojaško zadrugo«? Ali nista bila glavna stebra »naprednjakov«, Gabršček in Tuma, celó v nadzorstvu te zadruga? »Cokla« je postala zadruga v očeh teh ljudij še le tedaj, ko niso mogli sami v nji gospodariti!

Z Otlice, dne 28. julija 1903. —

Otlica — hm — marsikomu doni to ime nekako čudno, kajti niti med postajami naše slavne »polzevke« ga ni dobiti. Kdor potuje po Vipavski dolini, ta ne ve o Otlici ničesar, pač pa oni, ki se iz Ajdovščine potrudijo še dve urici po stezi gori na Trnovsko planoto; še lažje ima pa oni, ki koraka iz Krnice po jelovem gozdu proti nam.

Ta pride prvo do romantične Predmeje; tu se odpočije pri kozarcu svežega piva, okrepeča si pluća z vzduhom veja-jočim se skalnatega Čavna ali pa iz košatega gozda, ki se razteza od tam proti severu. Od tu prideš dalje preko vrha in kmalu si pri »velikem kalu«. Ogledaš si med tem lahko pod hribom se raztezajočo Vipavsko dolino, za teboj čepi naš stari, kakor pravljica trdi, na zlatem stolu sedeči Čaven, na levi imaš hribe in holme obraščene s kosatimi bukvami, in tu pa tam stoji vmes kaka smreka. Tam blizu je tudi ljudska šola, koja se letos razširi v dvorazrednico. Še dalje stopajmo! Povsod se dobi kaj zanimivega; tu kako stoletno drevo, kakor na Hribu, kjer stoji že celo večnost velikanska bukev, ki bi dala za tri zime drvi, kakor pravijo; tam zopet kako cvetko ali drugo revko rastlino. Še nekoliko dalje mimo Zavetnika, ki tudi toči izborna pivo in zlato vinsko kapljico, in pri cerkvi smo. Od tu gremo nekoliko južno in pridemo na kraj hriba, kjer pelje tudi pot v Ajdovščino. Steza, ki se vije tu doli je sicer precej nerodna, a

ričnim svitom. Kdor bi jo ta čas pogledal, bil bi takoj opazil: da jo pretresa ne le telesna bôl, nego še hujša srčna britkost.

Deček je stal tu, pa vpiral oči v materin obraz in čakal odgovora.

Za nekaj časa bolnica težko zakašlja, in v prsih se jej je oglasilo piskajoče hropenje. Še le ko je bilo to utihnilo, odzvala se je sè slabim glasom:

»In vendar pojdeš, sinko; moraš iti; kajti sicer bi te zopet kaznili, in s čim naj bi jaz sirota plačala? Še dobro, da dovolijo Marici ostati doma pri meni. Ne, Stanko, moraš iti, če tudi je Bismarkov rojstni dan. Moj usmiljeni Bog« — dostavi za časek, in dve solzi sta jej zdrknili po obrazu — »kako dolgo živi ta človek! a naši so pa tako naglo pomrli zaradi njega! Oj, ali jih ima ta na vesti, in jih ima! Odgovarjal bo pred Bogom za nje in za našo bedo; ali ti, sinko, moraš iti v šolo, ker bedna majka ne more zaslužiti več toliko, da bi mogla plačati kazni za vas« ...

(Dalje pride.)

LISTEK.

Molitev za Bismarka*).

Obrazec iz žitja poljskega kmeta na Pruskem. (Spisal J. K. Mačkovski.)

I.

»Mamica! mamica! Jutri ne pojdem v šolo!«

»A zakaj pa ne, sinko?«

»Ker jutri ne bo pouka, ampak le Bismarkova slavnost.«

»Kaj Bismarkova?«

»Kako pa? — Učitelj je dejal, naj se vsak obleče prazneno, ker jutri bo velik praznik; kajti da konča Bismark osemdeseto leto, in da se bode ta rojstni dan slovesno »obhajal« v vsej deželi.«

Mesto odgovora se začuje globoki vzdihljaj — izhajajoč kot jok iz prsne globine; na to pa trenotni molk.

*) Knez Oton Bismark, roj. l. 1815., je bil minister zunanega, in predsednik pruskega ministerstva, od l. 1871. pa kancelar nemškega cesarstva. Zvali so ga tudi »železnega kneza«, ker je stremil s krvjo in železom do svojega smotra, ne izbirajoč sredstev. Umrl je l. 1899. Pisatelj je spisal to povestico l. 1895. v pruski ječi in to na podlagi resničnih dogodkov.

Ta govor se je vršil v izbi kože stoječe za vaško ograjo. Bila je last najpremožnejšega posestnika v vasi — Jarneja — in je bila odločena za njegove gostače. Izba je bila nizka, imela je eno okno, obsegala je jedva nekoliko kvadratnih metrov. Odprti kamin je služil ob enem za peč in za kuhinjo. Bila je pač izba, kakoršnih je mnogo po naših vaseh. Oprava je bila zelo preprosta, dà, ubožna. Notri je bila miza, nekoliko stolice, pa dve stenski sliki: Mati božja in križani Zveličar; pod oknom skrinja, pomalana s pisanimi cveticami višnjevem dnu. Na kamenu je bilo nekoliko loncev, na omari sklede, par glinenih vrčev in nekoliko cinastih žlic; v kotu postelja.

Na uborni postelji je ležala bleda, shujšana ženska. Obraz in sploh telo je kazalo sledove one strašne bolezni, ki dolgo stiska svoje žrtve v bolestnih mukah, predno jih zvrne v grob in jim pokriva čestokrat obličje — kot za posmeh — s hinavsko rdečico čvrstosti in zdravja. V tej bilnici pa je bila izginila rdečica že popolnoma, in odstopila mesto skoro mrtvaški blelosti, ki je naznanjala bližnji

imamo preko Čavna jako gladko novo cestu, katera pa je seveda nekoliko daljša. —

Pridelki letošnji kažejo še precej, le škoda, da je ravno sedaj, ko ima toliko kmetov svoje seno pokošeno, dosti, da skoro preveč dežja, kateri je seveda prizadel precejšnjo škodo. Dal Bog, da bi se vreme obrnilo na boljše, in bi tako naši poljedelci bili obvarovani še večje izgube. —

Kolikortoliko sedaj tudi napredujemo. Sicer imamo šolo na jedni strani vasi, t. j. na Dolu, a potrebna je tudi pri cerkvi in kakor se čuje, bode tudi tam kmalu stalo novo šolsko poslopje. Omenil bi še, da je naš vaščan prebrisan in za nek dobre glave, le žalibog, da se nekateri tako bore malo brigajo za to, da bi kaj znali. Naši starejši možakarji so v tem oziru dosti boljši kakor mladi naraščaj. Tudi glede cerkvenega petja se je sedaj obrnilo nekaj na boljše. Sicer je še precej okorno, a upati je, da si kmalu bolj opomore, posebno ker dobimo nove orglje menda že letos, za kar gre hvala našemu gos. župnemu upravitelju in dotičnemu odboru. —

Naj še nekaj omenim. Pred nekaj tedni je neki agent tukaj ponujal podobe z urami neke nemške tvrdke in jih tudi dosti razpečal. Stavil je tako krasne pogoje, da so ljudje kar trumoma naročevali, sedaj, pri plačilu je pa bolj grenka, kajti skoro vsakdo mora plačati po jedno krono več kakor se je pogodil. Hotel sem s tem le opozoriti naše rojake po deželi, naj puste take tičke v miru in naj rajše naročajo pri naših obrtnikih, koji jim dajo jednake predmete za mnogo nižjo ceno. —

Pri koncu sem. Nočem s tem dopisom morda hvaliti našega kraja, ali komu svetovati, češ pojdi na Otlico za časa počitnic, le toliko bi rad še pristavil, da bi bilo vendar mnogo boljše, da bi se za svoje planine zanimali Slovenci, ker menda se bode pri nas gledalo na novo planinsko društvo v Ajdovščini, tudi zgodilo, in ne le Nemci, kateri se že tako šopirijo po naših krajih. Mlademu sosednemu društvu, v koje stavim mnogo upanja in nad, pa kličem: Vivat et floreat!

Gorski.

Iz Krna. — Najpreje naznanimo s tužnim srcem, da je dne 21. t. m. umrla v Trstu velika dobrotnica naše cerkve, Marijana Gregorčič. Ona je vzbudila misel, da se sezida viša cerkev, in ona je največ pripomogla, da se je ta misel tudi uresničila. Jako je želela, da bi videla dogotovljeno in blagoslovljeno cerkev — pa Bog jo je prej poklical k sebi. Bog ji daj večni mir in pokoj! Bog ji plačaj dobrote, ki nam jih je izkazala!

Kakor smo zadnjič naznanili, bo naša nova cerkev slovesno blagoslovljena dne 19. avgusta in sicer se bode slovesnost tako-le vršila: Ob 10. uri dopoludne blagoslovljenje cerkve, potem pridiga in po pridigi peta sv. maša z blagoslovom. Popoludne se bo v slovesni procesiji prenesel nov križev pot v cerkev, ker ga bo preč. pater frančiškan blagoslovil in potem bodo pete litanije. Po dokončani cerkveni slovesnosti odšli bodo turisti v planinsko kočjo ali v planino „Zaslap“, kjer bodo prenočili. Zvečer zažigali bomo umetne ognje in spuščali rakete, kar se bode posebno lepo videlo s planin. — Sliši se, da mnogi pravijo: rad bi šel k slovesnosti v Krn, pa lačen in žejen ne maram biti. Ne boj se prijatelj, tudi za želodec bode preskrbljeno! Gostilničar z Libušnjega postregel bo tisti dan lačnim in žejnim. V slavnostni „Pomolovi“ hiši oziroma pod kozolcem se bo vsega dosti dobilo. Kdor bo zadovoljen s kavo ali golažem, s salamo ali pršutom, s sirom ali kruhom, z vinom ali pivom, obrnil se bodekar pod kozolec in vsega bo dobil. Kdor bi pa rad imel popolno kosilo (3 jedi), ta bo pa moral že iti v hišo, da se bo tam okrepčal. Da bi pa gostilničar vedel za koliko oseb kosila pripraviti, prosi vse častite goste, ki bi radi tisti dan v Krnu

kosili, naj mu blagovolijo to na dopisnici naznaniti vsaj do 16. avgusta. Naslov: Matija Slvec, gostilničar na Libušnjem, p. Kobarid. — Torej še enkrat: Pri vrh planin, nižave sin!

Politični pregled.

Konklave.

Vhod kardinalov v konklave se je vršil v petek ob 5. uri popoldne v slovesnem sprevodu. V sikstinski kapeli je imel nagovor kardinal Vannutelli ter opominjal kardinale, naj jih pri volitvi vodi samo blagor cerkve, ter je končno prebral predpise o konklavu. Nato so vsi kardinali zaprisegli, potem so pa bili zapriseženi maršal konklava knez Chigi in drugi konklavisti. Vsi, ki ne spadajo v konklave, so nato morali zapustiti za konklave določene prostore, katere je zvečer še natančno preiskal kardinal Oreglia, nakar so bila vsa vrata, ki vodijo v prostore konklave, skrbno zaprta. Ob 9. uri zvečer so bili konklavisti sami med seboj.

* *

Zadnjič smo mislili, da bomo zamogli že danes javiti svojim čitateljem ime novega papeža, a do tega ni prišlo, ker ni isti do sedaj še izvoljen.

Avstrijski in ogrski ministri pri cesarju.

V soboto je cesar vsprejel ministerskega predsednika dr. Körberja, avstrijskega finančnega ministra Böhm-Bawerka in ogrskega finančnega ministra Lukácsa. Po vsprejemu pri cesarju so se sešli ministri k daljšemu posvetovanju. Predmet posvetovanja je bila bruseljska sladkorna pogodba in pa difference, ki so zaradi nje nastale med avstrijsko in ogrsko vlado. Določilo se je baje, da se ta posvetovanja nadaljujejo prihodnje dni, ter da se pokličejo k njim tudi dotični referenti. Govori se tudi, da namerava dr. Körber že meseca avgusta sklicati državni zbor, ki se bo imel pečati s to zadevo.

Škandalozna zadeva glede podkupovanja poslancev na Ogrskem.

S to zadevo se bavi danes jako intenzivno skoro vse časopisje. Komisija 15 članov, katero je izvolil ogrski parlament, v namen, da preišče to zadevo, zaslislala je že več prič. Sodeč po izjavah teh prič, zapletenih je v to umazano zadevo več ogrskih visokih dostojanstvenikov in članov ogrske aristokracije. Opravičen pa je tudi sum, da je imel svoje prste vmes tudi ministerski predsednik, grof Khuen Hedervary, čeravno zanikuje to njegov intimni prijatelj, grof Szapary. Nekatere priče so namreč izpovedale, da je bil posredovalec Dienes v dotiki ne le samo z grofom Szaparyjem, ampak tudi z grofom Khuen Hedervaryjem. Poleg tega pa je tudi dokazano, da je imel grof Khuen Hedervary par dni pred razkritjem te zadeve daljša posvetovanja z grofom Szaparyjem. Najlepše pa je to, da jo je, s pomočjo odličnih ogrskih dostojanstvenikov, Dienes popihal preko Berolina v Hamburg in od tod v Ameriko, in da ga je policija še-le takrat iskala, ko je odnesel pete. Iz vsega tega je razvidno, da se je Dienesov beg vršil popolnoma po načrtu, in da so se ga hoteli visoki gospodje na Ogrskem na vsak način in za vsako ceno iznebiti, ko se celo govori, da je dobil Dienes za potnino nič manj nego 200.000 kron. Položaj na Ogrskem postal je vsled te zadeve skrajno kritičen in gotovo je, da so dnevi grofu Khuen Hedervaryju šteti. Ogrska neodvisna stranka se je zdaj zopet konsolidirala, in Kossuth prevzel je zopet predsedstvo te stranke. Največje zadoščenje pa morajo imeti zdaj Hrvatje, ki so vže kedaj proglasili grofa Khuena Hedervarya za človeka, ki se je vedno posluževal najgrših sredstev, da se je zamogel vzdržati na banski stolici. Ta sredstva so bila ravno korupcija. Vse, kar je trobilo na Hrvatskem v vladin rog, bilo je korumpirano ali pa terorizirano. Najlepše seveda je naslikal tega državnika žalostne postave bivši hrvatski deželni poslanec Potočnjak v znanih svojih brošurah. Zastoj je pozival grofa Khuena Hedervarya naj ga toži, da se svet prepriča o tem, ali je Potočnjak obrekovalec, ali pa bivši hrvatski ban res tak, kakoršnega je slikal pisatelj brošur. Mesto sodne preiskave, ki bi pričala o resničnosti Potočnjakovih trditve, prišli so zadnji škandalozni dogodki na Ogrskem, ki bodo dali Potočnjaku najlepše zadoščenje.

Ameriški Hrvatje avstrijskemu in ruskemu cesarju.

Ameriški Hrvatje, ki so poslali nedavno avstrijskemu cesarju addresso, v kateri prosijo za brambo svojih bratov v domovini, so sedaj slično addresso poslali posredovanjem nekogoruskega kneza, ruskemu carju, ki je addresso prijazno sprejel.

Anekdote o novem arbskem kralju.

Nekega večera pride Peter v civilni obleki v malo gostilno, se vsede za mizo, kjer so igrali trije delavci, in prične z njimi igrati. Šele potem, ko je zapustil lokal, so ga spoznali, ker je stopil v kočijo, ki ga je čakala v stranski ulici. — Nekega drugega dne pride Peter zjutraj ob šestih na trg in izprašuje prodajavke o cenah. Pri neki se mu je zdel sir predrag, a prodajalka mu je odvrnila, da so davki previsoki, vsled česar morajo biti tudi živila dražja. Tu zaorijo „Živio“ klici, na kar se Peter hitro odpelje.

Nekega dne pred kratkem vzame fajakarja in se odpelje v garnizijsko bolnico. Tu poprosi portirja, da bi smel pregledati bolnišnico, vstopi v neko sobo in govori z mnogimi bolniki. Hoče tudi govoriti z zdravnikom, a ni bilo še nobenega v bolnišnici. Posel mu pove da je elen v bližnji kavarni. Kralj da poklicati tega zdravnika, naj pride v bolnišnico, a ta mu odgovori, da prav kar igra na karte in ne more koj priti. Ko je zapustil bolnišnico, je zapisal Peter svoje celo ime v knjižo za tujce. Da se zdravnik ni malo prestrašil, ko je to zvedel, si lahko mislimo.

Potovanje ruskega carja.

Te dni je bil tajnik ruskega poslanstva na Dunaju, Smertejev pri našem cesarju v Ischlu ter mu je naznanil, da namerava ruski car v jeseni priti na Dunaj. Ako se res to zgodi, imelo bode to carjevo potovanje na Dunaj gotovo političen pomen. Laški listi pa poročajo, da pride carska ruska dvojica meseca oktobra v Rim ter da bode bivala na Kvirinalu, ob enem pa da obišče tudi novega papeža.

Razmerje med Rumunijo in Bolgarijo.

Ki so bile do najnovejšega časa dokaj napete, postajajo v zadnjih dneh prijaznejše. V dokaz temu prinaša „Lokalanzeiger“ vest iz Bukarešta, da je sklenila bolgarska vlada kupiti hišo v Poradimu, v kateri je stanoval rumunski kralj Karol, kot najvišji poveljnik rumunsko-ruske vojske za časa obleganja Plevne. Dotična hiša se spremeni v muzej, rumunska vlada pa je že oskrbela nekatere načrte in listine iz onih časov, z namenom, da jih izloži v tem muzeju. — Povodom zadnje slavnosti na prelazu Šipka pač ni nihče pričakoval tega dogodka.

Rusija v Mandžuriji.

Nemški listi poročajo, da je Rusija naznanila kitajski vladi, da prepove tujcem bivanje v Mandžuriji in se tam baviti s trgovino za dobo šestih let. Po preteku te dobe pa, ko bode napravila Rusija v Mandžuriji red, bodo smeli tujci zopet vrniti se v Mandžurijo in se tam baviti s trgovino.

Prehod ruskih vojnih ladij skozi Dardanele.

Te dni je naprosil ruski poslanik v Carigradu, Sinovief, sultana, da bi dovolil ruskim vojnim ladijam, ki so namenjene na skrajni vstop, prehod skozi Dardanele. Sultan se nahaja vsled tega v veliki zadregi, ker se boji drugih velevlasti. Na teh ruskih ladijah se nahaja vse polno orožja namenjenega v Port-Arthur.

Domače in razne novice.

Imenovanja. — Davčni kontrolor Karol Tassinij je imenovan davkarjem; davčna pristava Josip Anthoine in Alojzij Mrach sta imenovana davčnima preglednikoma, oziroma oficijaloma; davčna praktikanta Adolf Slabanja in Marij Bombig sta imenovana pa davčnima pristavoma. Davčnima nadzornikoma sta imenovana finančna konceptista Anton Pulina in dr. Julij Cleva. Finančna konceptna praktikanta dr. Karol Kavčič in Fillinich Jožef imenovana sta finančnima konceptistoma.

Smrtna kosa. — V četrtek je umrl v Gorici dvorni svetnik v pokoju, g. Ferdinand pl. Zoerrerr, oče deželnosodnega svetnika, g. Riharda pl. Zoerrerr-ja.

Za „Šolski Dom“ je prejelo naše upravnistvo: volilo ranjkega vikarja Antona Batagelja 25 K (ravno toliko za „Alojzijevešče“).

Predsedništvu je došlo po položnici: Anton Bratina, vikar v Doberdobi 10 K.

Hvala!

Obolel je naglo včeraj okolu poludne preč. g. dr. Žigon, profesor v tukajšnjem centralnem semenišču, jako opasno. Kakor smo ravno zdaj doznali, se mu je zdravje nekoliko zboljšalo. Priporočamo ga v pobožen memento.

Nove maše. — Danes sta darovala v Gorici prvo sv. mašo, novomašnika čč. gg. Ignacij Kobal in Albert Leban. Jutri bo pa daroval prvo sv. mašo na

Kostanjevici pri Gorici novomašnik č. g. Jožef Ivančič. Dne 9. t. m. bodo darovali prvo sv. mašo čč. gg. in sicer: Fr. As. Lavrenčič v Zgoniku, Anton Hrašček v Sešani, Iv. Ev. Podobnik v Otaležu in Josip Fon v cerkvi sv. Duha na Libušnjem.

Javni ljudski shod. — Kakor smo že naznanili v zadnji štev. svojega lista, priredi akademsko ferijalno društvo „Adrija“ v nedeljo, dne 9. t. m., ob 10. uri popoldne na Katerini-jevem vrtu javen ljudski shod. Na tem shodu govorilo se bode 1. o slovenski ljudski šoli v Gorici; 2. o slovenski gimnaziji v Gorici in 3. o slovenski univerzi v Ljubljani. Vse te tri točke so tako važne za obstanek in razvoj našega naroda, da se mora zanje zanimati vsak Slovenec, bodisi takega ali takega mišljenja. Dokler ni Slovincem zagotovljeno domače šolstvo, dokler jim ni dana prilika, da se popolnijo v izobrazbi v svojem materinem jeziku, dotlej jim ni tudi zagotovljen narodni obstanek. Ker hočemo Slovenci obstati kot narod, moramo toraj neprestano in povsod zahtevati, da se nam dajo sredstva, s pomočjo kojih dospemo do popolne izobrazbe.

Ta sredstva pa imamo pravico zahtevati na podlagi obstoječih postav, s katerimi je zajamčena ravnopravnost vsem v Avstriji živečim narodnostim. Žal, da je za nas Slovence taka ravnopravnost zajamčena le na papirju, ter da je nismo v praksi skoro čisto nič deležni. Tako pa ne sme dalje ostati, ampak zahtevati moramo, da se nam to, kar je bilo do sedaj le na papirju zajamčeno, v resnici tudi da. To pa moramo zahtevati povsod in pri vsaki priliki, in jedna takih prilik so tudi taki javni ljudski shodi, kakoršnega priredi akademsko društvo „Adrija“ v nedeljo. — Pozivljamo torej mestne Slovence, kakor tudi one iz okolice, da se udeležijo tega shoda v obilnem številu, da bode na ta način manifestacija toliko sijajnejša in impozantnejša, ter da pokažemo svetu, da smo zavedni ter da vemo, kaj nam gre po božji in človeški postavi, spominjajoč se reka: Vigelandibus jura, t. j. pravico vdobe le oni, ki bdé nad njo.

Imenovanje ravnatelja deželnega hipotečnega zavoda, in „Soča“. — V predzadnji štev. svojega lista smo objavili tudi mi vest, da je bil imenovan za ravnatelja deželnega hipotečnega zavoda, davčni nadzornik dr. Staudinger, tujec, ki našega jezika ne pozna, čeravno je prosil za to mesto deželan, ki je popolnoma zmožen vseh deželnih jezikov in je tudi v višji finančni službi, nego je dr. Staudinger. Ta domačin je poleg tega, tako smo rekli, že šest let predstojnik davčnega oddelka, dočim je bil dr. Staudinger takim oddelkom prideljen. Opomnili smo tudi, da so se pri tem imenovanju godile hude nepravilnosti, o katerih pa nismo bili natančneje informirani in da se nadejamo, da pojasne to celo zadevo o svojem času naši deželni odborniki. Sodeč po „Sočini“ pisavi, bila je „Soča“ o ti zadevi bolje informirana nego mi, kajti pisala je v svoji 60. številki med drugim tudi tole: „V sredo je bila običajna odborova seja, v kateri je uprizoril dr. Pajer popolno nasilstvo in nezakonitost. — Namesto dr. Venutija je pozval v sejo dr. Verzeznassija, ki po deželnem statutu ne more biti član deželnega odbora, ako je državni poslanec in sesija ni zaključena. Ker je državni zbor le odgoden, dr. Verzeznassi in dr. Gregorčič ne moreta biti odbornika. — Že radi tega je neveljavna ta seja deželnega odbora! —

Ali dogodilo se je še nekaj hujšega! Na koncu se je Pajer nakrat in s par besedami predlagal g. Staudingerja ravnateljem banke, na kar sta slovenska odbornika s protestom zastopila sejo. S tem sta onemogočila zakonito imenovanje. Sodeč po tem torej, postopala sta naša deželna odbornika korektno, in ako je deželni glavar Pajer s pomočjo ostalih dveh italijanskih deželnih odbornikov izvršil grdo nasilstvo, kakor pravi „Soča“, je to pač njegova stvar, a ne stvar naših odbornikov.

Ko smo čitali v „Soči“ to mirno in stvarno poročilo, občudovali smo v resnici ono silno moč, s katero je moral glavni sotrudnik „Soče“ brzdati svojo strast, da ni koj liki krvočelno ris skočil na naša deželna odbornika ter ju popolnoma razstrgal, četudi sta, po trditvi „Soče“, postopala korektno. A to naše občudovanje trajalo je le malo časa, kajti že v soboto začel je rožljati mesarski nož, pa tako nevkretno in smešno, da se ga ni nobeden prav nič zbal, in se je konečno spremenil v prav navadni A. G—kov pipec, s katerim ne bode „Soča“ niti zajcev oplašila. Pogrevajoč svoje stare, že sto in stokrat v „Soči“ napisane surovosti in fraze o nesposobnosti naših deželnih odbornikov, posebno pa prof.

Berbuča, pravi „Soča“, da je dobila točnejša poročila o imenovanju dr. Staudingerja, nego so bila ona, katera je navedla v prejšnji svoji številki. Ko smo pa prečitali ves članek, pričeli smo se, da ni „Soča“, glede načina imenovanja nič novega povedala, in da se ta njena „točnejša“ poročila popolnoma krijejo s tem, kar je povedala v zadnji številki in kar je po njeni trditvi pričal o korektnosti postopanja naših odbornikov. „Soča“ pravi namreč: „Slovenska deželna odbornika sta se branila Staudingerja ter zapuščala seje, kadar je začel Pajer siliti s tem kandidatom na površje. To je bilo vse prav in vse hvale vredno“. Dalje pravi „Soča“ na drugem mestu: „Na koncu seje je dež. glavar kar nakrat konstatiral, da je deželni odbor polnoštevilčen, kar je pri imenovanjih predpisano, ter kratko in hitro predlagal Staudingerja, ravnateljem deželnega hipotečnega zavoda. Lahki so vstali, in imenovanje je bilo sprejeto. Deželni glavar je prehvalil slovenska odbornika s svojimi predlogom in dosegel kar je hotel“.

Ako pristavimo, da pripoveduje „Soča“ tudi o neki klubovi seji italijanskih deželnih poslancev, v kateri se je napravil načrt, kako naj se nasilstvo izvrši; ako pristavimo dalje, da sta, vedno le po „Sočinem“ poročilu, naša odbornika, koj ko je Pajer stavil svoj predlog vstala, ter s protestom zapustila sejo ter izjavila, da nočeta o tem predlogu glasovati, vprašamo „Sočo“, kaj bi zamogel storiti dr. Tuma, ako bi bil na njiju mestu drugega, nega sta storila naša odbornika. Priznamo pa drage volje, da bi A. G.—k vse drugače postopal, A. G.—k, namreč z mesarskim nožem. A. G.—k bi pogabil svoj mesarski nož, skočil bi na Pajerja in mu prerezal z njim goltanec, tako, da ne bi mogel niti do konca staviti svojega predloga in ko bi se mu to pravočasno ne posrečilo, zamahnil bi z nožem po ostalih dveh italijanskih odbornikih ter ju pobil na tla in tako zaprečil glasovanje.

Iz vsega tega, kar smo povedali, je razvidno, da je zadnji napad „Soče“ na naše deželne odbornike popolnoma neopravičen, ako je vse res, kar piše „Soča“ o načinu, na kateri se je izvršilo imenovanje dr. Staudingerja, ravnateljem deželnega hipotečnega zavoda. In ako je vse res, kar piše „Soča“ o tem imenovanju, potem smo prepričani da bodeta znala naša odbornika izvajati iz tega nasilnega in nepostanega postopanja deželnega glavarja in italijanskih deželnih odbornikov primerne posledice, ki pa ne bodo vstrezale „Sočinim“ vročim željam, pač pa pošteni stvari in pa slovenskim pravicam. O tem pa, kako naj to storita in kaj naj vkreneta, iskala ne bodeta sveta pri „Soči“.

Akad. fer. društvo „Adrija“ v Gorici ima svoj redni letni občni zbor dne 8. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani hotela „pri zlatem jelenu“ s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročilo odbora: a) tajnika, b) blagajnika, c) preglednikov; 3. Volitev novega odbora: a) predsednika, b) 4 odbornikov in 2 namestnikov, c) dveh preglednikov; 4. Slučajnosti. — Odbor pričakuje, da se vdelež občenega zbora polnoštevilno vsi slov. visokošolci z Goriškega; povabljeni so pa tem potom tudi vsi naši abiturienti, ki se mislijo posvetiti nankom na visokih šolah. Pristopijo naj polnoštevilno k društvu, kjer najdejo zaslombe in informacij v svojih stanovskih zadevah. — Dobrodošli so nam gostje, zlasti visokošolci iz drugih slovenskih pokrajin, ter izredni naši člani kakor tudi vsi, ki se zanimajo za razvoj našega društva.

O d b o r.

Toraj Hubelj ne Mrzlek. — Pred kratkim smo poročali, da je neka dunajska trdka tukajšnji mestni upravi stavila ponudbo, da priskrbi goriškemu mestu vode iz Mrzleka proti odškodnini 1,350.000 K. Povedali smo tudi, da se je mestni svet s to zadevo že bavil, ter da je bil izvoljen odsek, ki naj omenjeno ponudbo prouči ter o nji mestnemu svetu v 14 dneh poroča. Kakor čujemo zdaj, imeli so naši mestni očetje zaupno sejo, v kateri so sklenili, da se nima gledé zgoraj omenjene ponudbe le vsaj osem dni ničesar zgoditi in se prej prepričati, ako bi ne bilo boljše, da se napelje iz Hublja voda v Gorico. Toraj vedne študije, pa brez vode.

Krokodilove solze pretaka glasilo goriških naprednjakov radi deležev „Krojaške zadruge“, ki so baje v nevarnosti, da se ne izplačajo, ali ne tako hitro, kakor bi bilo želeli. In kdo je provzročil in še vedno provzroča to nevarnost? Napredna stranka. Ko sta „Centralna posojilnica“ in „Kroj. zadr.“ skušali dobiti kolikor mogoče velike popuste od upnikov, pri katerih je bil Avrelj Bisail naročil veliko več blaga nego ga je potreboval,

se ubogi zadružniki niso čisto nič smilili naprednjakom, iz katerih srede so šla pisma upnikom, naj se trdo drže ker „Centr. posoj.“ že plača. Z nekakim samozadovoljstvom potrjuje napredno glasilo z dne 25. julija, da „tako se je tudi zgodilo“. Da, zgodilo se je, pa v škodo zadružnikom, ker koristi židovskih upnikov in krščanskih dolžnikov si nasprotujejo. Naravno je, da „Centralna posojilnica“ plača le toliko, kolikor dobi za blago in zarubljene tirjate. Ako to ne zadostuje za dolgove in deleže mora trpeti ali upnik, ali zadružnik, ali oba. Kolikor je napredna stranka s svojimi dopisi pridobila upnikom, ki so imeli itak lepe dobičke pri zadruzi, za kar je izborni skrbel Avrelj Bisail, za toliko so znižali glavnico, iz katere naj bi se plačali deleži.

Naprednjaškemu denarnemu zavodu v Gorici je bil dolžan Avrelj Bisail okolo 1000 K, za katere je bila „Kroj. zadr.“ prevzela poročilo. Sploh gre glas, da Avrelj Bisail, ki nosi zlate prstane na rokah, ima naložen denar v naprednih denarnih zavodih. A napredna gospoda ni napravila rubeža Bisailu, marveč je vložila prošnjo za rubež proti „Kroj. zadr.“, porokinji. Našel se je mož, ki je plačal za „Kroj. zadruzo“ okolo 1000 K; a ker napredni denarni zavod mu ni hotel izročiti pravic proti Bisailu, je „Kroj. zadr.“ v nevarnosti, da bo morala povrniti 1000 K, katere je njen prijatelj sa njo založil. To je zopet na škodo zadružnim deležem.

Ko je „Centr. posoj.“ zarubila tirjatve, katere je imela „Kroj. zadr.“ pri svojih odjemalcih, je te pozvala, naj se v določenem roku izjavijo, ali in v koliko priznavajo zneske, ki so se jim naznanili. Napredna gospoda je porabila to priliko v to, da je poskrbela izjave s posredovanjem odvetnika zato, da narastejo stroški „Krojaški zadruzi“. Tako se zopet manjša glavnica, iz katere naj se plačajo deleži. „Centralna posojilnica“ je izročila „Krojaški zadruzi“ blago, da je razpečuje kolikor mogoče dobro, ker po tej poti pride do svojih deležev, do novega življenja. Napredno glasilo pa odganja odjemalce, kjer le more, ter skuša na vse načine škodovati trgovini. To je zopet le na škodo „Kroj. zadr.“ in njenim deležem.

Iz tega sledi, da napredni gospodi ni za to, da bi zadružniki dobili svoje deleže, marveč ravno nasprotno za to, da bi jih ne dobili, da bi mogli hujskati zoper „kavce“.

Zadovoljni so bili z Medvedovim načrtom, po katerem bi zadružniki zgubili deleže, kakor priznava napredno glasilo z dne 22. julija. Nad vse jim je konkurz, pri katerem ne bi zgubili zadružniki le deležev, marveč bi doplačali še jamstvo v polnem znesku. — A zdaj da jim je za deleže ubogih zadružnikov?

In vendar jim je za nje; pa tako, da namesto Avrelčka, ki jih je zabil v blago, naj jih plača „Centralna posojilnica“, ne iz prodanega blaga, ampak — iz svojega.

No, ali nimate še kake druge take pohlevne želje!?

Bileam je zopet govoril. Naprednjaško glasilo pravi v številki z dne 29. julija, da ne bo nobene škode, ako „Kroj. z.“ izgine, „a dosedanjo zgubo naj trpé tisti, ki so jo zakrivil“.

Moška beseda, kakor se jih v naprednem glasilu le malo čita. In kdo je zakrivil dosedanjo zgubo? Avrelček, najozji prijatelj „Sočinega“ člankarja. Avrelj Bisail, ki se je učil, kako je treba trgovino voditi, ki se je pismeno zavezal, da bo „Kroj. zadr.“ modro vodil, je „Krojaško zadruzo“ z blagom tako zagatil, da jej je želedec pokvaril, katerega zdaj drugi z veliko težavo zdravijo, ter jej je provzročil škodo, katero bi „Sočin“ člankar rad na druge zvrnil.

Kar pripoveduje napredno glasilo, da je med krivci tudi „Centr. posoj.“, ki je dovoljevala „Kroj. zadr.“ previsoke kredite in dala jej s tem priložnost, da so zaloge blaga preveč narastle, iz česar se je razvila vsa sedanja nesreča, je do cela neresnično.

„Centr. posoj.“ je posojevala samo zato, da so se plačevali dolgovi, katere je delal Avrelček, ne pa za to, da bi se novo blago naročevalo. Nasprotno, „kavci“ so storili, kolikor so mogli, Avrelčkovih naročil, katera je dajal celo potem, ko mu je bilo izrecno prepovedano naročevati blago (13. septembra 1902) za „Krojaško zadruzo“.

Ako bo hotel Avrelček resnico govoriti, nam utegne povedati marsikaj zanimivega, o tistem možu, ki mu je že leta 1902 obetal zapuščino „Krojaške zadruge“!

Očitna laž je, kar piše napredno glasilo v številki z dne 29. julija v zadevi „Krojaške zadruge“, kakor da bi bila „Gorica“ trdila, da „ni res, da je bilo 166 dolžnikov toženih, pač pa da je bilo toliko zarubljenih“. — „Gorica“ je pisala, da „Centr. posojilnica“ ni tožila do današnjega dne niti enega kupovalca „Kroj. zadr.“, pač pa je zarubila in si dala preodkazati v poteg zneske, katere so bili nekateri kupovalci dolžni „Kroj. zadr.“, tako da oni zneski so prisojeni „Centr. posoj.“. — Ako se drzne napredni list v slučaju, ko je vse „črno na belem“ na tak način postavljati resnico na glavo, kaj še le tedaj, ko „ni nič pisano“. — Zadnji sodni sluga vé, da vse drugo je zarubiti tirjatev, katero kdo ima pri dolžniku („Kroj. zadr.“ pri svojih odjemalcih), in drugo zarubiti dolžnika za tirjatev, katero ima upnik proti njemu („Kroj. zadr.“ pri odjemalcih). — „Sočin“ člankar se pa dela neumnega ter trobi v svet, kakor da bi bila „Centr. posoj.“ zarubila dolžnike „Kroj. zadr.“ ter jej žuga z nevoljo teh, ki so bili „zarubljeni“, kakor on lažljivo trdi. — Ali ni to „vrhunec naprednjaškega — poštenja“, seveda!

Doslednost. — V številki z dne 22. julija naprednega glasila piše neki člankar doslovno: „Vsaka zadruza je le cokla na narodnem vozu, dočim je rastoče število trgovcev in obrtnikov neoporečen dokaz, da se bližamo srečnejši bodočnosti“. „Gorica“ je ponatila te besede ter pojasnila njih pomen. V številki z dne 29. julija se pa že zopet oglašja isti napredni člankar, rekoč: „Na tretje podtikanje, da smatram vsako zadruzo za coklo ter da sem zadrugam načeloma nasproten, odgovorjam na kratko“ itd. — Če naprednemu člankarju navajaš njegove lastne besede, že ti odgovarja, da mu p o d t i k a š. Niti sedem dni ne ostane zvest stvari, katero je zapisal. Ali ni za počit?

„Hranilnica in posojilnica“ v Cerknem je imela prometa v mesecu juliju t. l. K 73.217.67 vin. in sicer premkov K 38.070.14 vin., izdatkov pa K 35.147.53 vin. Prejete hranilne vloge K 25.413. — vin, izplačane hranilne vloge K 10.449.79 vin. Dana posojila K 2.280. — vin. Vrnjena posojila K 1325.11 vin.

Nesreča. — Delavec, ki se je ponesrečil pri delu na novi cesti Bača-Kneža, se imenuje Andrej Loviščik in je bil doma iz Gorenje vasi pri Kanalu.

Poskušen samomor. — Kuharica v restavraciji tukajšnjega južnega kolodvora, Ana Celič se je hotela v soboto zjutraj zastrupiti in je v ta namen popila nekoliko žveplene kisline. Prihiteli so ji še o pravem času na pomoč ter jo privedli v tukajšnjo žensko bolnišnico.

Norlšnica. — V soboto se je mudil v Gorici znani psihater, dr. Paetz, ter si ogledal v spremstvu dež. odbornikov prostor, na katerem se namerava zidati deželna norišnica. Dr. Paetz se je izjavil, da odgovarja omenjeni prostor popolnoma svojemu namenu.

Pazite na kuretino. — Te dni je bilo vkrađenih Plahuti Antonu, stanujočemu na cesti, ki pelje od soškega mosta ob Soči v Stračiče, 17 glav kuretine, Kocijančiču Josipu, bivajočemu v ulici Leoni, 7 glav in Antonu Devetaku, v ulici Luigia, dve kokoši.

Kneippovo zdravilišče v Krapin. — Pišejo nam: V tukajšnjem mrzlem kopališču, katero je ustanovil in katero vodi znani bivši urednik Kneippovih listov gospod Ozič, sta se pripetila v kratkem posledku dva izredna slučaja ozdravljenja, katera ne vzbujata samo med tukajšnjimi, iz vseh dežel širne Avstrije prišedšimi kopališčnimi gosti ampak tudi v tukajšnjem trgu veliko zanimanje in katera sta vredna, da jih zabeležimo.

Pred dvanajstimi dnevi je došel sem vpokojeni železniški nadsprevodnik g. Jagič. Pred osmimi leti sta mu pri trčenju dveh vlakov vsled strahu obe nogi popolnoma otrpnili. Tu je prišel takoj s polivi in glej — peti dan potem je prišel sam brez tuje pomoči, opirajoč se na palice, v kopališču, katero je 300 metrov od trga oddaljeno.

Evo drugi slučaj: Župnika Kovačiča iz Koprivnice je zadel pred sedmimi tedni na levi strani mrtvoud in na svetovanje zdravnika je pred 10 dnevi došel sem. Z levo nogo ni mogel popolnoma nič ganiti, toda že osmi dan tukajšnjega bivanja je zamogel brez vsake opore hoditi.

Umor in samomor. — V soboto zjutraj je v Mariboru prekupevalec s kuretino, Živko ustrelil na ulici z revolverjem svojo ženo, s katero je živel v vednem prepiru. Potem je hotel ustreliti samega sebe, pa se je le ranil na glavi. Ko se mu je bližal redar, streljal je tudi

na njega, aga ni zadel. Konečno je skočil v Dravo in utonil.

K trpinčenju vojakov na vojaških vajah, ki se je zgodilo zadnji čas pri Bileku v Hercegovini in pri Stanislavu v Galiciji, pri katerih je zgubilo veliko število vojakov življenje, nastaja pravno vprašanje, kdo bo sedaj povrnil izgubo zaostalim nesrečnim rodbinam. Kdo je odgovoren za to nesrečo in za škodo, ker so se človeška bitja proti vsakemu zdravemu razumu taki nevarnosti izpostavila? Ali ne pravi vsakemu zdrav raznu, da je vročina 50 stopinj skrajno nevarno za človeško življenje? To pravno vprašanje bi bilo treba sprožiti na merodajnem mestu! Pred vajo je polkovnik Grünzweig mostu grozil, da bo vsakega kaznoval z ostrim zaporom, kdor se bo javil bolnega in da bo vsakega maroderja vkoval v spone!

Oficir — ubijalec. — V toplicah Herkules pri Oršovi si je poročnik Adalbert z brisako osnažil čevlje. Kopališki sluga ga je jako ugodno opozoril, da to ni dovoljeno, češ, v brisako si brišejo gostje roke. Mladega lajtnantka je pa to tako silno razjarilo, da je slugo na mestu ubil. Prekal mu je s sabljo glavo, in sicer do vratu.

Dvojni samomor. — Gojenec četrtega letnika kadetne šole v Kamenicah, Teodor Tanazević, se je zadnji čas zelo zadolžil in prosil svojega bogatega strica, naj bi poplačal njegove dolgove. Ker slednji tega ni hotel storiti, se je kadet ustrelil, a tri dni pozneje se je usmrtil tudi stric, ker mu je vest očitala, da je on kriv smrti svojega nečaka.

Ogrski dvoboj. — Ni je nedolžnejše in nenevarnejše igranje od ogrskih dvobojev. Pri teh dvobojih se navadno določi za orožje samokres, kajti sablja bi bila nevarnejša, ker bi z njo kak nerodnež lahko nehote ranil svojega protivnika, ali pa mogoče tudi samega sebe. Pištola, to je najboljšje. Z njo se lahko strelja v zrak, ali pa tudi tega ni treba, ako se vanjo ne dene kroglice. Zato sta si zbrala tudi državna poslanca ogrska, Molnar in Borbely, pištolo za dvobojevanje in ostala sta po dvoboju obadva zdrava.

Zgorelo je 33 deklet. — V vasi Skalajevska, na Ruskem so spravljali te dni žito pri nekem bogatem posestniku. Da bi moški po noči deklet ne nadlegovali, dala so se zapreti v skedenj. Moški pa so skedenj zažgali, in 33 deklet našlo je smrt v plamenu.

Narodno gospodarstvo.

Žveplo v kletarstvu.

Žveplo je v kletarstvu velevažno, reči smemo neobhodno potrebno. Kjer ne poznajo žvepla, tam je kletarstvo slabo, in so tudi vina po tem.

Neobhodno potrebno je žveplo zlasti za vinsko posodo. Pa ne samo za žveplanje prazne posode, ampak tudi za žveplanje vina rabi žveplo. Pri tem pa je paziti, da se prav ravna. Vsled žveplanja se v vinu naredi žveplenokisli kalij, ki daje vinu kosmat, praskajoč okus. No, to še gre, a nikakor ni točiti ravnokar zažveplanega vina, v katerem je prosta, s kalijem še ne spojena žveplena sokislina. Tako, pred kratkim zažveplano vino ni zdravo ter je glavobolno. Žveplanje je le koristno, če se izvršuje prav in v pravem času, drugače pa tudi zelo škodljivo.

Žveplanje naj zatre tiste kali, ki kvarijo posodo in vino. Zato je poraba v kletarstvu različna.

1. Če hočemo prazne sode imeti vedno zdrave, jih je vedno treba polniti z žveplenim dimom, oziroma z žvepleno sokislino, iz katere namreč ta dim obstoji. V vlažni kleti zadostuje prazen sod žveplati vsaka dva meseca enkrat, v suhi pa vsak mesec. Na vsak hektoliter naj se sežge 5 g žvepla.

2. Žveplanju je včasih tudi namen, da mošt ostane sladak in napol dokipelo vino iz tega ali onega vzroka.

3. Da se vino v posodah, ki iz tega ali onega vzroka ne morejo biti polne, ubrani kanu, ciku itd., rabi tudi žveplo. To je pa dopuščeno le tedaj, če vino ni na pipi in se ne porabi precej, ker ravnokar zakajeno vino iz gori navedenih vzrokov ni zdravo.

4. Z žveplanjem se dajo nekatere vinske bolezni če ne popolnoma ozdraviti, pa vsaj ovirati.

5. Zelo splošno rabi žveplo pri pretakanju (presnemanju) vina. Če se namreč vino pretoči v prav malo zažveplano posodo, se mu stem odvzame preobilna množica kisika, a uničijo se tudi kali raznim boleznim.

6. Z žveplanjem se vinu vzame duh po žveplenem vodiku (po gnjilih jajcih),

ki se kaže v tistim vinu, ki je dolgo ležalo na matici ali pa je bilo narejeno iz grozdja, ki je bilo zaradi plesnobe šupano z žvepleno moko.

7. Slednjič žveplo rabi tudi za žveplanje steklenic, da se vanje natočeno vino ne skali. Tudi to ravnanje ni priporočljivo.

Za žveplanje naj se vzame vedno najčistejše žveplo, ki ne sestoji iz prav nič ali vsaj iz prav malo arzenika, ki je lud strup. Žveplo v dolgih koscih je dovolj čisto, a v kletarstvu ne rabi dobro, ker ga je težko sežgati in ker kapla. Boljši so žvepleni odrezki, to so platneni ali popirnati trakovi, ki so namazani z žveplom. Ti odrezki so tem boljši, kolikor tanjši so, ker taki rajši gorijo in ne kapljajo.

Najpriprostejši način se sod za žvepla, ce se žvepleni odrezki natakne na žico, se zažge in pri vohi vstane v sod. Da pa goreče žveplo ne kapla v sod, se na konec žice obesi skledica. Ta priprava je namreč žica, ki gre skozi primerno veho, na spodnjem koncu je pa viseča skledica in pa zavitek iz žice, v katero se pokonci postavi žvepleni odrezek. Žveplo naj v sodu toliko časa gori, da samo ugasne, to je da je porabljen ves kisik. Če je sod znotraj moker ali če je vino kanasto, žveplo ne gori, ker voda ali kan posrkata ves kisik. V takem slučaju je treba zrak nadomestiti s kakim mehkom. Prazne sode je, preden se zažveplajo, kolikor mogoče posušiti. Voda v sodu je celo škodljiva, prvič, ker pomanjšuje uspeh žveplanja, drugič, ker se naredi žveplena kislina, ki lesu škoduje. Še boljša kakor taka žica je žvepalna kadilnica. Žvepalni odrezek se v kadilnici zažge in dim gre skozi cev v sod. Vratca na kadilnici se zdaj in zdaj odpro, da pride za sežiganje potrebni zrak noter.

Izjava.

„Soča“ z dne 1. avgusta 1903. št. 61. piše glede na imenovanje ravnatelja hipotečni banki med drugim, da je konec seje kar nakrat konstatiral glavar, da je deželni odbor polnoštevilčen, ter da je naglo in hitro predlagal Staudingerja ravnateljem deželnega hipotečnega zavoda, in nadaljuje doslovno:

„Lahi so vstali, in imenovanje je bilo sprejeto. Deželni glavar je prehvapil slovenska odbornika s svojim predlogom in dosegl, kar je hotel. Slovenska deželna odbornika se nista dovoljno zavedla trenutka, odstranila se nista pravočasno — in Pajer se je smejal v pest.“

Izjavljam za sedaj, da te trditve so tendenciozne in ne odgovarjajo resnici; ob svojem času in na pravem mestu se dokaže njihova neresničnost.

Torej so tudi izvajanja, izvirajoča iz teh neresničnih trditve, tendenciozna in neutemeljena; tem so dodani le še nekateri izbruhi po vsej deželi znane strasti.

Gorica, 2. avgusta 1903.

Prof. I. Berbuč.

Loterijske številke.

1. avgusta.

Dunaj	38	70	45	21	65
Gradec	52	58	65	53	64

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briških, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

„Centralna = posojilnica“
v Gorici,
uraduje od 1. avg. naprej
od 8. zj. do 1. pop.

Odda se v najem
tri pritlične prostore
v ulici Vetturini št. 9.

Oglasiti se je v „Narodni Tiskarni“.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo
prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlinca v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine trdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

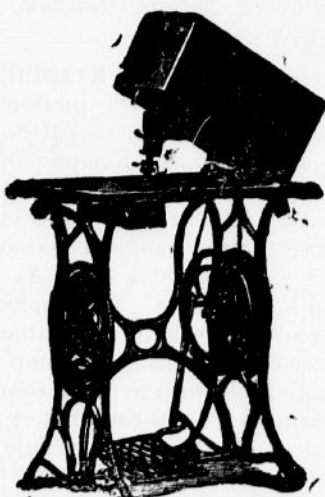
Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Na javni dražbi

se proda dne 14. avgusta 1903. ob 9. uri zjutraj posestvo Janeza Bevdica na Vrhovlju h. št. 11., nahajajoče se na lepem prostoru in obsega hišo z dvoriščem in vrtom, kleti, hleve ter zemljišča z gozdom vred.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došlo sveže ponudansko blago, lastni izdelek gotovih oblek in površnih sukenj. Cene prav solidne!

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Gostilna in štacuna

ter k temu

potrebni prostori

se oddajo

v najem

za časa gradbe bohinjske železnice. Gostilna je na najugodnejšem prostoru, ter brez konkurence. — Natančneje se poizve pri Avgustu Gabrijelčič v Avčah.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča
tovarna stolov

Fr. Švigelj,

na Bregu p. Borovnica, Kranjsko,

priporoča sl. občinstvu, preč. duhovščini, imejteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene

stole, fotelje, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

po kar najbolj nizki ceni.

Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji limitirano. — Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstenine. — Na željo pošlje trdka najnovije obširne cenike z nad 800 slikami, iz katerih se razvidi oblika blaga in cene, franko. — Naročevalcem na debelo znaten popust.

Po vsestranskem prevdarku in preskušnji se bode vsakdo prepričal, da se kupuje pri trdki

J. Zornik, Gorica

Gosposka ulica 7, zmiraj najbolji najlepši in temu primerno najceneje blago. Posebno pa:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove svile zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podlage, sukanec, svila, gumbe, vezanja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najboljše vrste, jopice za hribolazce; kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozarja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznane najboljih modercev vsake cene.

Za birmarce

in otroke; rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice: vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakvrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

Sprejema
hranilne vloge
katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdignene obresti pripisuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

u dom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštahranilnični konto N. 851.292.

Sprejema
nove člane

z glavnimi in opravljenimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravljeni po 2 K. Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.

Izhaja vsa torek in sobota ob 11. uri — popoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljanj celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekalšču po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini b. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo, »Gorica«. Oglasi se računajo po petilvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Vedno lepše.

Vedno protežiranje nekaterih narodnosti to- in ostan, namreč v Avstriji in na Ogrskem, ter zatiranje drugih narodnosti istotam, je privedlo našo skupno monarhijo zadnje čase posebno v jako neugoden položaj, iz katerega se bode težko izklopala. Posebno čudno se mora zdeti vsakemu mislečemu človeku, kaj je vodilo naše državnike, da so vedno in povsod protežirali v prvi vrsti tiste elemente, ki so več ali manj očitno težili preko granic naše države, in tako vedno spodbujali in slabili avstrijsko državno idejo. Poleg tega pa so pripadali in pripadajo še taki življi onim narodnostim naše države, ki ne tvorijo večine njene prebivalstva. To stran Litave podpirali so naši državniki Nemce in Italijane, onstran Litave pa Madjare. Slovane pa, ki tvorijo veliko večino prebivalstva skupne, monarhije zatirali so vedno in povsod jer jih kratili celo v tistih pravicah, katere so jim bile zagotovljene v postavih, dočim so obsipali Nemce, Italijane in Madjare s koncesijami, katere niso imele nobene postavne podlage in ki so bile vse na kvar Slovanom. Da je bilo tako postopanje naših državnikov nenaravno, in da je moralo prej ali slej izzvati v monarhiji razmere, nevarne obstanku države, o tem so bili prepričani vsi trezno misleči ljudje. In da so imeli ti ljudje prav, dokazujejo nam danes dogodki v to in v onostranski polovici naše države. Zlasti so postale razmere na Ogrskem v zadnjem času take, da morajo napolniti s skrbjo vse one, katerim je še kaj mar ugled avstro-ogrske monarhije in njen obstanek.

Ko je ogrska neodvisna stranka s svojo obstrukcijo v ogrskem parlamentu strmoglavila bivšega ministerskega predsednika pl. Szella, in mu je sledil bivši hrvatski ban grof Khuen Hedervary, zmajal je ves politični svet z glavo, ko je doznal, da je grof Khuen Hedervary, oziroma da je ogrska vlada kapitulirala pred obstrukcijo s tem, da je umaknila iz dnevnega reda ogrskega drž. zbora vojaški zakonski načrt, katerega so avstrijske parlamentarne stranke, in med njimi celo užaljeni Čehi, smatrale za državno potrebo, ter ga tudi vsprejele. Mnogo njih je sicer mislilo, da je grof Khuen Hedervary s tem korakom

hotel nekako preslepiti ogrsko opozicijo ter da je dotični zakonski načrt le začasno umaknil, da bi na ta način opozicijo vsaj za toliko časa ukrotil, da se dožene v ogrskem parlamentu debata o proračunskem provizorju ter da se vlada na tak način iznebi sitnega ex-lex stanja, in da se mogoče tudi dožene nagodbena razprava. Ali varali so se hudo oni, ki so tako mislili. Madjarom zdi se namreč, da je prišel zdaj čas, da si popolnoma priborijo svojo neodvisnost ter samostalnost svoje države. Ločiti se hočejo oni od Avstrije v vsakem oziru, ločiti se hočejo gospodarski in imeti hočejo tudi svojo samostalno armado. Madjare obšel je namreč popolnoma Rákóczyjev duh, kar je dokazala slavnostna razstava v Košicah, na kateri so bili razstavljeni te dni ostanki največjega madjarskega puntarja.

Rákóczy bil je namreč jeden tistih Madjarov, ki so se v prvi polovici 18. stoletja hudo puntali proti Avstriji in proti habsburški dinastiji. Bil je zaradi tega tudi obsojen na smrt, katera kazn pa se ni mogla izvršiti, ker je Rákóczy pobegnil ter je v prognanstvu leta 1735. umrl na Turškem.

Te dni, pravimo, so Madjari priredili v Košicah na Ogrskem razstavo ostankov tega puntarja, a udeležili se niso te razstave le opozicionarci, marveč udeležilo se je te razstave tudi vse polno poslancev sedanje ogrske vladne stranke, na čelu jim sam državnozbornski predsednik, grof Appony. In baš grof Appony je bil, ki je pri ti priliki proslavljal spomin velikega puntarja Rákóczyja in ki je rekel, da mora vse Madjare obšiniti duh Rákóczyjev, toraj duh onega moža, ki se je vedno boril proti Avstriji in proti habsburški dinastiji. Potem pa naj še kdo reče, da ne postaja vedno lepše v naši avstro-ogrski monarhiji?!

Dopisi.

Od nekod. — »Gorica« je posvetila v temo, ki je dolgo obdajala »Krojaško zadrugo«; razkrila je mahinacije, s katerimi so skušali brezvestni ljudje to slov. podjetje uničiti. Ti ljudje so ruli sistematično proti »Kr. z.« Bivši poslovodja Bisail jim je s svojim gos-

podarstvom pripravil ugodna tla za to. Spravil je zadrugo s tem v največjo zadrego, da je veliko preveč blaga naročal, katerega raznim tvrdkam ni mogel koj plačati, ker ga ni mogel koj razprodati. Zadruga je imela prepolno blaga, a blago ni bilo še plačano. Zdaj je bil ugoden čas zadrugo zadušiti. »Brat« B. zgine z odra — in zdaj začnejo drugi elementi svojo akcijo in skušajo zadrugo spraviti v konkurz.

Prvi — seveda — je nastopil proti nji A. Gabršček ter zahteval v vlogi na sodno oblast otvoritev konkurza. Za njim jo je skušala spraviti v veliko zadrego »Goriška lj. posojilnica«. Vkljub ustmeni pogodbi odpovedala ji je dosedanje prostore ter jih oddala nekemu Medvedu. Ko bi bila ta odpoved obveljala, bi bil zaželjeni uspeh gotov. Zadruga bi ne bila mogla dobiti tako hitro novih primernih prostorov in bi torej tudi ne bila mogla razprodati blaga in zadovoljiti upnikov. Ta naskok se doslej ni posrečil, ker je sodnija druge inštanice pripoznala veljavnost ustmene pogodbe.

Da bi zadrugi škodovali, začeli so nje kredit spodbijati. Razvpili so jo kot pasivno ter pisali »Creditorenverein« da ji preti polom. Tako so naščuvali upnike zadruge, da so jo naskočili hkratu s svojimi terjatvami. In tu so se lepe duše pokazale v čarobnem svitu. Ko se je »Centralna posojilnica« pogajala z upniki »Krojaške zadruge« ter jim podala ponudbo na poravnavo s 50%, pisali so upnikom isti ljudje, ki so poprej slikali zadrugo kot pasivno in insolventno, da ni treba nič popuščati, češ, zadruga ni pasivna in ima trdno zaslombo.

»Cent. pos.« se je v kljub tem mahinacijam pobotala z upniki ter sprejela vse dolgove »Kroj. zadruge«. S tem je rešila svoje terjatve in odvrnila polom od zadruge.

Izvestni ljudje pa tudi sedaj še ne mirujejo. Plemenite duše ovirajo po svojih močeh akcijo »Cent. posojilnice«, ki skuša zadrugo rešiti.

Upamo, da ostane ves njih trud brezuspešen. Razpad »Kroj. zadruge« bi bil za naše ljudstvo velika nesreča, ker prodaje edino »Kroj. zadruga« blago po stalnih cenah. V prodajalnici »Kr. z.« ni torej nevarnosti, da bi se nevede

kupovalec namazal, kar drugje ni izključeno, pa naj kdo zna še tako »glinhati«. Le mimogredé še omenjamo, da je »Kr. z.« podpirala slovensko šolstvo v Gorici in da jo je imenoval sam dr. Tuma »važno narodno podjetje«. Grdo, kaznivo rovanje proti temu narodnemu podjetju skuša »Soča« opravičiti s trditvijo, da je »vsaka zadruga le cokla na narodnem vozu« Slepilci! Ali niste pomagali vi sami ustanoviti »Krojaško zadrugo«? Ali nista bila glavna stebra »naprednjakov«, Gabršček in Tuma, celó v nadzorstvu te zadruge? »Cokla« je postala zadruga v očeh teh ljudij še le tedaj, ko niso mogli sami v nji gospodariti!

Z Otlice, dne 28. julija 1903. — Otlica — hm — marsikomu doni to ime nekako čudno, kajti niti med postajami naše slavne »polževke« ga ni dobiti. Kdor potuje po Vipavski dolini, ta ne ve o Otlici ničesar, pač pa oni, ki se iz Ajdovščine potrudijo še dve urici po stezi gori na Trnovsko planoto; še lažje ima pa oni, ki koraka iz Krnice po jelovem gozdu proti nam.

Ta pride prvo do romantične Predmeje; tu se odpočije pri kozarcu svežega piva, okrepiča si pluća z vzduhom veja-jočim se skalnatega Čavna ali pa iz košatega gozda, ki se razteza od tam proti severu. Od tu prideš dalje preko vrha in kmalu si pri »velikem kalu«. Ogledaš si med tem lahko pod hribom se raztezajočo Vipavsko dolino, za teboj čepi naš stari, kakor pravljica trdi, na zlatem stolu sedeči Čaven, na levi imaš hribe in holme obraščene s košatimi bukvami, in tu pa tam stoji vmes kaka smreka. Tam blizu je tudi ljudska šola, koja se letos razširi v dvorazrednico. Še dalje stopajmo! Povsod se dobi kaj zanimivega; tu kako stoletno drevo, kakor na Hribu, kjer stoji že celo večnost velikanska bukev, ki bi dala za tri zime drvi, kakor pravijo; tam zopet kako cvetko ali drugo revko rastlino. Še nekoliko dalje mimo Zavetnika, ki tudi toči izborna pivo in zlato vinsko kapljico, in pri cerkvi smo. Od tu gremo nekoliko južno in pridemo na kraj hriba, kjer pelje tudi pot v Ajdovščino. Steza, ki se vije tu doli je sicer precej nerodna, a

ričnim svitom. Kdor bi jo ta čas pogledal, bil bi takoj opazil: da jo pretresa ne le telesna bôl, nego še hujša srčna britkost.

Deček je stal tu, pa vpiral oči v materin obraz in čakal odgovora.

Za nekaj časa bolnica težko zakašlja, in v prsih se jej je oglasilo piskajoče hropenje. Še le ko je bilo to utihnilo, odzvala se je se slabim glasom:

»In vendar pojdeš, sinko; moraš iti; kajti sicer bi te zopet kaznili, in s čim naj bi jaz sirota plačala? Še dobro, da dovolijo Marici ostati doma pri meni. Ne, Stanko, moraš iti, če tudi je Bismarkov rojstni dan. Moj usmiljeni Bog — dostavi za časek, in dve solzi sta jej zdrknili po obrazu — »kako dolgo živi ta človek! a naši so pa tako naglo pomrli zaradi njega! Oj, ali jih ima ta na vesti, in jih ima! Odgovarjal bo pred Bogom za nje in za našo bedo; ali ti, sinko, moraš iti v šolo, ker bedna majka ne more zaslužiti več toliko, da bi mogla plačati kazni za vas« ...

LISTEK.

Molitev za Bismarka*).

Obrazec iz žitja poljskega kmeta na Pruskem. (Spisal J. K. Mačkovski.)

I.

»Mamica! mamica! Jutri ne pojdem v šolo!«

»A zakaj pa ne, sinko?«

»Ker jutri ne bo pouka, ampak le Bismarkova slavnost.«

»Kaj Bismarkova?«

»Kako pa? — Učitelj je dejal, naj se vsak obleče prazneno, ker jutri bo velik praznik; kajti da konča Bismark osemdeseto leto, in da se bode ta rojstni dan slovesno »obhajal« v vsej deželi.«

Mesto odgovora se začuje globoki vzdihljaj — izhajajoč kot jok iz prsne globine; na to pa trenutni molk.

*) Knez Oton Bismark, roj. l. 1815., je bil minister zunanega, in predsednik pruskega ministerstva, od l. 1871. pa kancelar nemškega cesarstva. Zvali so ga tudi »železnega kneza«, ker je stremil s krvjo in železom do svojega smotra, ne izbirajoč sredstev. Umrl je l. 1899. Pisatelj je bil ...

Ta govor se je vršil v izbi kože stoječe za vaško ograjo. Bila je last najpremožnejšega posestnika v vasi — Jarneja — in je bila odločena za njegove gostače. Izba je bila nizka, imela je eno okno, obsegala je jedva nekoliko kvadratnih metrov. Odprti kamin je služil ob enem za peč in za kuhinjo. Bila je pač izba, kakoršnih je mnogo po naših vaseh. Oprava je bila zelo priprosta, da, ubožna. Notri je bila miza, nekoliko stolic, pa dve stenski sliki: Mati božja in križani Zveličar; pod oknom skrinja, pomalana s pisanimi cveticami višnjevem dnu. Na kaminu je bilo nekoliko loncev, na omari skleda, par glinenih vrčev in nekoliko cinastih žlic; v kotu postelja.

Na uborni postelji je ležala bleda, shujšana ženska. Obraz in sploh telo je kazalo sledove one strašne bolezni, ki dolgo stiska svoje žrtve v boleznih mukah, predno jih zvrne v grob in jim pokriva čestokrat obličje — kot za posmeh — s hinavsko rdečico čvrstosti in zdravja. V tej bilnici pa je bila izginila rdečica že popolnoma, in odstopila mesto skro-

imamo preko Čavna jako gladko novo cesto, katera pa je seveda nekoliko daljša. —

Pridelki letošnji kažejo še precej, le škoda, da je ravno sedaj, ko ima toliko kmetov svoje seno pokošeno, dosti, da skoro preveč dežja, kateri je seveda prizadel precejšnjo škodo. Dal Bog, da bi se vreme obrnilo na boljše, in bi tako naši poljedelci bili obvarovani še večje izgube. —

Kolikortoliko sedaj tudi napredujemo. Sicer imamo šolo na jedni strani vasi, t. j. na Dolu, a potrebna je tudi pri cerkvi in kakor se čuje, bode tudi tam kmalu stalo novo šolsko poslopje. Omenil bi še, da je naš vaščan prebrisan in za uk dobre glave, le žalibog, da se nekateri tako bore malo brigajo za to, da bi kaj znali. Naši starejši možakarji so v tem oziru dosti boljše kakor mladi naraščaj. Tudi glede cerkvenega petja se je sedaj obrnilo nekaj na boljše. Sicer je še precej okorno, a upati je, da si kmalu bolj opomore, posebno ker dobimo nove orglje menda že letos, za kar gre hvala našer gos. župnemu upravitelju in dotičnemu odboru. —

Naj še nekaj omenim. Pred nekaj tedni je neki agent tukaj ponujal podobe z urami neke nemške tvrdke in jih tudi dosti razpečal. Stavljal je tako krasne pogoje, da so ljudje kar trumoma naročevali, sedaj, pri plačilu je pa bolj grenka, kajti skoro vsakdo mora plačati po jedno krono več kakor se je pogodil. Hotel sem s tem le opozoriti naše rojake po deželi, naj puste take tičke v miru in naj rajše naročajo pri naših obrtnikih, koji jim dajo jednake predmete za mnogo nižjo ceno. —

Pri koncu sem. Nočem s tem dopisom morda hvaliti našega kraja, ali komu svetovati, češ pojdi na Otlico za časa počitnic, le toliko bi rad še pristavil, da bi bilo vendar mnogo boljše, da bi se za svoje planine zanimali Slovenci, ker menda se bode pri nas gledalo na novo planinsko društvo v Ajdovščini, tudi zgodilo, in ne le Nemci, kateri se že tako šopirijo po naših krajih. Mlademu sosednemu društvu, v koje stavim mnogo upanja in nad, pa kličem: Vivat et floreat!

Gorski.

Iz Krna. — Najpreje naznanimo s tužnim srcem, da je dne 21. t. m. umrla v Trstu velika dobrotnica naše cerkve, Marijana Gregorčič. Ona je vzbudila misel, da se sezida viša cerkev, in ona je največ pripomogla, da se je ta misel tudi uresničila. Jako je želela, da bi videla dogotovljeno in blagoslovljeno cerkev — pa Bog jo je prej poklical k sebi. Bog ji daj večni mir in pokoj! Bog ji plačaj dobrote, ki nam jih je izkazala!

Kakor smo zadnjič naznanili, bo naša nova cerkev slovesno blagoslovljena dne 19. avgusta in sicer se bode slovesnost tako-le vršila: Ob 10. uri dopoldne blagoslovljenje cerkve, potem pridiga in po pridigi peta sv. maša z blagoslovom. Popoldne se bo v slovesni procesiji prenesel nov križev pot v cerkev, ker ga bo preč. pater frančiškan blagoslovil in potem bodo pete litanije. Po dokončani cerkveni slovesnosti odšli bodo turisti v planinsko kočjo ali v planino „Zaslap“, kjer bodo prenočili. Zvečer zažigali bomo umetne ognje in spuščali rakete, kar se bode posebno lepo videlo s planin. — Sliši se, da mnogi pravijo: rad bi šel k slovesnosti v Krn, pa lačen in žejen ne maram biti. Ne boj se prijatelj, tudi za želodec bode preskrbljeno! Gostilničar z Libušnjega postregel bo tisti dan lačnim in žejnim. V slavnoznani „Pomolovi“ hiši oziroma pod kozolcem se bo vsega dosti dobilo. Kdor bo zadovoljen s kavo ali golažem, s salamo ali pršutom, s sirom ali kruhom, z vinom ali pivom, obrnil se bode kar pod kozolec in vsega bo dobil. Kdor bi pa rad imel popolno kosilo (3 jedi), ta bo pa moral že iti v hišo, da se bo tam okrepčal. Da bi pa gostilničar vedel za

kosili, naj mu blagovolijo to na dopisnici naznaniti vsaj do 16. avgusta. Naslov: Matija Slivec, gostilničar na Libušnjem, p. Kobarid. — Torej še enkrat: Pri vrh planin, nižave sin!

Politični pregled.

Konklave.

Vhod kardinalov v konklave se je vršil v petek ob 5. uri popoldne v slovesnem sprevodu. V sikstinski kapeli je imel nagovor kardinal Vannutelli ter opominjal kardinale, naj jih pri volitvi vodi samo blagor cerkve, ter je končno prebral predpise o konklavu. Nato so vsi kardinali zaprisegli, potem so pa bili zapriseženi maršal konklava knez Chigi in drugi konklavisti. Vsi, ki ne spadajo v konklave, so nato morali zapustiti za konklave določene prostore, katere je zvečer še natančno preiskal kardinal Oreglia, a kar so bila vsa vrata, ki vodijo v prostore konklave, skrbno zaprla. Ob 9. uri zvečer so bili konklavisti sami med seboj.

* * *

Zadnjič smo mislili, da bomo zamogli že danes javiti svojim čitateljem ime novega papeža, a do tega ni prišlo, ker ni isti do sedaj še izvoljen.

Avstrijski in ogrski ministri pri cesarju.

V soboto je cesar vsprejel ministerskega predsednika dr. Körberja, avstrijskega finančnega ministra Böhm-Bawerka in ogrskega finančnega ministra Lukácsa. Po vsprejemu pri cesarju so se sešli ministri k daljšemu posvetovanju. Predmet posvetovanja je bila bruseljska sladkorna pogodba in pa difference, ki so zaradi nje nastale med avstrijsko in ogrsko vlado. Določilo se je baje, da se ta posvetovanja nadaljujejo prihodnje dni, ter da se pokličejo k njim tudi dotični referenti. Govori se tudi, da namerava dr. Körber že meseca avgusta sklicati državni zbor, ki se bo imel pečati s to zadevo.

Škandalozna zadeva glede podkupovanja poslancev na Ogrskem.

S to zadevo se bavi danes jako intenzivno skoro vse časopisje. Komisija 15 članov, katero je izvolil ogrski parlament, v namen, da preišče to zadevo, zaslišala je že več prič. Sodeč po izjavah teh prič, zapletenih je v to umazano zadevo več ogrskih visokih dostojanstvenikov in članov ogrske aristokracije. Opravičen pa je tudi sum, da je imel svoje prste vmes tudi ministerski predsednik, grof Khuen Hedervary, čeravno zanikuje to njegov intimni prijatelj, grof Szapary. Nekateri priče so namreč izpovedale, da je bil posredovalec Dienes v dotiki ne le samo z grofom Szaparyjem, ampak tudi z grofom Khuen Hedervaryjem. Poleg tega pa je tudi dokazano, da je imel grof Khuen Hedervary par dni pred razkritjem te zadeve daljša posvetovanja z grofom Szaparyjem. Najlepše pa je to, da jo je, s pomočjo odličnih ogrskih dostojanstvenikov, Dienes popihal preko Berolina v Hamburg in od tod v Ameriko, in da ga je policija še-le takrat iskala, ko je odnesel pete. Iz vsega tega je razvidno, da se je Dienesov beg vršil popolnoma po načrtu, in da so se ga hoteli visoki gospodje na Ogrskem na vsak način in za vsako ceno iznebiti, ko se celo govori, da je dobil Dienes za potnino nič manj nego 200.000 kron. Položaj na Ogrskem postal je vsled te zadeve skrajno kritičen in gotovo je, da so dnevi grofu Khuen Hedervaryju šteti. Ogrska neodvisna stranka se je zdaj zopet konsolidirala, in Kossuth prevzel je zopet predsedstvo te stranke. Največje zadoščenje pa morajo imeti zdaj Hrvatje, ki so vže kedaj proglasili grofa Khuena Hedervarya za človeka, ki se je vedno posluževal najgrših sredstev, da se je zamogel vzdržati na banski stolici. Ta sredstva so bila ravno korupcija. Vse, kar je trebilo na Hrvatskem v vladin rog, bilo je korumpirano ali pa terorizirano. Najlepše seveda je naslikal tega državnika žalostne postave bivši hrvatski deželni poslanec Potočnjak v znanih svojih brošurah. Zastonj je pozival grofa Khuena Hedervarya naj ga toži, da se svet prepriča o tem, ali je Potočnjak obrekovalec, ali pa bivši hrvatski ban res tak, kakoršnega je slikal spisatelj brošur. Mesto sodne preiskave, ki bi pričala o resničnosti Potočnjakovih trditev, prišli so zadnji škandalozni dogodki na Ogrskem, ki bodo dali Potočnjaku najlepše zadoščenje.

Ameriški Hrvatje avstrijskemu in ruskemu cesarju.

Ameriški Hrvatje, ki so poslali nedavno avstrijskemu cesarju adresu, v kateri prosijo za brambo svojih bratov v domovini, so sedaj slično addresso poslali posredovanjem nekega ruskega kneza,

Anekdote o novem srbskem kralju.

Nekega večera pride Peter v civilni obleki v malo gostilno, se vsede za mizo, kjer so igrali trije delavci, in prične z njimi igrati. Šele potem, ko je zapustil lokal, so ga spoznali, ker je stopil v kočijo, ki ga je čakala v stranski ulici. — Nekega drugega dne pride Peter zjutraj ob šestih na trg in izprašuje prodajavke o cenah. Pri neki se mu je zdel sir predrag, a prodajalka mu je odvrnila, da so davki previsoki, vsled česar morajo biti tudi živila dražja. Tu zaorijo „Živio“ klici, na kar se Peter hitro odpelje.

Nekega dne pred kratkem vzame tujakarja in se odpelje v garnizijsko bolnico. Tu poprosi portirja, da bi smel pregledati bolnišnico, vstopi v neko sobo in govori z mnogimi bolniki. Hoče tudi govoriti z zdravnikom, a ni bilo še nobenega v bolnišnici. Posel mu pove da je eden v bližnji kavarni. Kralj da poklicati tega zdravnika, naj pride v bolnišnico, a ta mu odgovori, da prav kar igra na karte in ne more koj priti. Ko je zapustil bolnišnico, je zapisal Peter svoje celo ime v knjigo za tujce. Da se zdravnik ni malo prestrašil, ko je to zvedel, si lahko mislimo.

Potovanje ruskega carja.

Te dni je bil tajnik ruskega poslanstva na Dunaju, Smertejev pri našem cesarju v Ischlu ter mu je naznanil, da namerava ruski car v jeseni priti na Dunaj. Ako se res to zgodi, imelo bode to carjevo potovanje na Dunaj gotovo političen pomen. Laški listi pa poročajo, da pride carska ruska dvojica meseca oktobra v Rim ter da bode bivala na Kvirinalu, ob enem pa da obišče tudi novega papeža.

Razmerje med Rumunijo in Bolgarijo.

Ki so bile do najnovejšega časa dokaj napete, postajajo v zadnjih dneh prijaznejše. V dokaz temu prinaša „Lokalanzeiger“ vest iz Bukarešta, da je sklenila bolgarska vlada kupiti hišo v Poradima, v kateri je stanoval rumunski kralj Karol, kot najvišji poveljnik rumunsko-ruske vojske za časa obleganja Plevne. Dotična hiša se spremeni v muzej, rumunska vlada pa je že oskrbela nekatere načrte in listine iz onih časov, z namenom, da jih izloži v tem muzeju. — Povodom zadnje slavnosti na prelazu Šipka pač ni nihče pričakoval tega dogodka.

Rusija v Mandžuriji.

Nemški listi poročajo, da je Rusija naznanila kitajski vladi, da prepove tujcem bivati v Mandžuriji in se tam baviti s trgovino za dobo šestih let. Po preteku te dobe pa, ko bode napravila Rusija v Mandžuriji red, bodo smeli tujci zopet vrniti se v Mandžurijo in se tam baviti s trgovino.

Prehod ruskih vojnih ladij skozi Dardanele.

Te dni je naprosil ruski poslanik v Carigradu, Sinovief, sultana, da bi dovolil ruskim vojnim ladijam, ki so namenjene na skrajni vstop, prehod skozi Dardanele. Sultani se nahaja vsled tega v veliki zadregi, ker se boji drugih velelasti. Na teh ruskih ladijah se nahaja vse polno orožja namenjenega v Port-Arthur.

Domače in razne novice.

Imenovanja. — Davčni kontrolor Karol Tassini je imenovan davkarjem; davčna pristava Josip Anthoine in Alojzij Mrach sta imenovana davčnima preglednikoma, oziroma oficijaloma; davčna praktikanta Adolf Slabanja in Marij Bombig sta imenovana pa davčnima pristavoma. Davčnima nadzornikoma sta imenovana finančna konceptista Anton Pulin in dr. Julij Cleva. Finančna konceptna praktikanta dr. Karol Kavčič in Fillinich Jožef imenovana sta finančnima konceptistoma.

Smrtna kosa. — V četrtek je umrl v Gorici dvorni svetnik v pokoju, g. Ferdinand pl. Zoerrler, oče deželnosodnega svetnika, g. Riharda pl. Zoerrlerja.

Za „Šolski Dom“ je prejelo naše upravnništvo: volilo ranjkega vikarja Antona Batagelja 25 K (ravno toliko za „Alojzijeve“).

Predsedništvu je došlo po položnici: Anton Bratina, vikar v Dohardobu 10 K.

Hvala!

Obolel je naglo včeraj okolu popoldne preč. g. dr. Žigon, profesor v tukajšnjem centralnem semenišču, jako opasno. Kakor smo ravno zdaj doznali, se mu je zdravje nekoliko zboljšalo. Priporočamo ga v pobožen memento.

Nove maše. — Danes sta darovala v Gorici prvo sv. mašo, novomašnika

Kostanjevici pri Gorici novomašnik č. g. Jožef Ivančič. Dne 9. t. m. bodo darovali prvo sv. mašo č. g. in sicer: Fr. As. Lavrenčič v Zgoniku, Anton Hreščak v Sešani, Iv. Ev. Podobnik v Otaležu in Josip Fon v cerkvi sv. Duha na Libušnjem.

Javni ljudski shod. — Kakor smo že naznanili v zadnji štev. svojega lista, priredi akademsko ferijalno društvo „Adrija“ v nedeljo, dne 9. t. m., ob 10. uri popoldne na Katerini jevem vrtu javen ljudski shod. Na tem shodu govorilo se bode 1. o slovenski ljudski šoli v Gorici; 2. o slovenski gimnaziji v Gorici in 3. o slovenski univerzi v Ljubljani. Vse te tri točke so tako važne za obstanek in razvoj našega naroda, da se mora zanje zanimati vsak Slovenec, bodisi takega ali takega mišljenja. Dokler ni Slovincem zagotovljeno domače šolstvo, dokler jim ni dana prilika, da se spopolnijo v izobrazbi v svojem materinem jeziku, dotlej jim ni tudi zagotovljen narodni obstanek. Ker hočemo Slovenci obstati kot narod, moramo toraj neprestano in povsod zahtevati, da se nam dajo sredstva, s pomočjo kojih dospemo do popolne izobrazbe.

Ta sredstva pa imamo pravico zahtevati na podlagi obstoječih povelj, s katerimi je zajamčena ravnopravnost vsem v Avstriji živečim narodnostim. Žal, da je za nas Slovence taka ravnopravnost zajamčena le na papirju, ter da je nismo v praksi skoro čisto nič deležni. Tako pa sme dalje ostati, ampak zahtevati moramo, da se nam to, kar je bilo do sedaj le na papirju zajamčeno, v resnici tudi da. To pa moramo zahtevati povsod in pri vsaki priliki, in jedna takih prilik so tudi taki javni ljudski shodi, kakoršnega priredi akademsko društvo „Adrija“ v nedeljo. — Pozivljamo torej mestne Slovence, kakor tudi one iz okolice, da se udeležijo tega shoda v obilnem številu, da bode na ta način manifestacija toliko sijajnejša in impozantnejša, ter da pokažemo svetu, da smo zavedni ter da vemo, kaj nam gre po božji in človeški postavi, spominjajoč se reka: Vigelandibus jura, t. j. pravico vdobe le oni, ki bde nad njo.

Imenovanje ravnatelja deželnega hipotečnega zavoda, in „Soča“. — V predzadnji štev. svojega lista smo objavili tudi mi vest, da je bil imenovan za ravnatelja deželnega hipotečnega zavoda, davčni nadzornik dr. Staudinger, tujec, ki našega jezika ne pozna, čeravno je prosil za to mesto deželan, ki je popolnoma zmožen vseh deželnih jezikov in je tudi v višji finančni službi, nego je dr. Staudinger. Ta domačin je poleg tega, tako smo rekli, že šest let predstojnik davčnega oddelka, dočim je bil dr. Staudinger takim oddelkom pridržen. Opomnili smo tudi, da so se pri tem imenovanju godile hude nepravilnosti, o katerih pa nismo bili natančneje informirani in da se nadejamo, da pojasne to celo zadevo o svojem času naši deželni odborniki. Sodeč po „Sočini“ pisavi, bila je „Soča“ o ti zadevi bolje informirana nego mi, kajti pisala je v svoji 60. številki med drugim tudi tole:

„V sredo je bila običajna odborova seja, v kateri je uprizoril dr. Pajer popolno nasilstvo in nezakonitost. — Namesto dr. Venutija je pozval v sejo dr. Verzegnassija, ki po deželnem statutu ne more biti član deželnega odbora, ako je državni poslanec in sesija ni zaključena. Ker je državni zbor le odgoden, dr. Verzegnassi in dr. Gregorčič ne moreta biti odbornika. — Že radi tega je neveljavna ta seja deželnega odbora!“

Ali dogodilo se je še nekaj hujšega! Na koncu se je Pajer nakrat in s par besedami predlagal g. Staudingerja ravnateljem banke, na kar sta slovenska odbornika s protestom zapustila sejo. S tem sta onemogočila zakonito imenovanje.“

Sodeč po tem torej, postopala sta naša deželna odbornika korektno, in ako je deželni glavar Pajer s pomočjo ostalih dveh italijanskih deželnih odbornikov izvršil grdo nasilstvo, kakor pravi „Soča“, je to pač njegova stvar, a ne stvar naših odbornikov.

Ko smo čitali v „Soči“ to mirno in stvarno poročilo, občudovali smo v resnici ono silno moč, s katero je moral glavni sodrudenik „Soče“ brzditi svojo strast, da ni koj liki krvočen ris skočil na naša deželna odbornika ter ju popolnoma razstrgal, četudi sta, po trditvi „Soče“, postopala korektno. A to naše občudovanje trajalo je le malo časa, kajti že v soboto začel je rožljati mesarski nož, pa tako nevkretno in smešno, da se ga ni nobeden prav nič zbal, in se je konečno spremenil v prav navadni A. G.—kov pipec, s katerim ne bode „Soča“ niti zajcev oplašila. Pogrevajoč svoje stare, že sto in stokrat v „Soči“ napisane

Berbuča, pravi „Soča“, da je dobila točnejša poročila o imenovanju dr. Staudingerja, nego so bila ona, katera je navedla v prejšnji svoji številki. Ko smo pa prečitali ves članek, prepričali smo se, da ni „Soča“ gledala načina imenovanja nič novega povedala, in da se ta njena „točnejša“ poročila popolnoma krijejo s tem, kar je povedala v zadnji številki in kar po njeni trditvi pričal o korektnosti postopanja naših odbornikov. „Soča“ pravi namreč: „Slovenska deželna odborinica sta se branila Staudingerja ter zapuščala seje, kadar je začel Pajer siliti s tem kandidatom na površje. To je bilo vse prav in vse hvale vredno“. Dalje pravi „Soča“ na drugem mestu: „Na koncu seje je deželni glavar kar nakrat konstatiral, da je deželni odbor polnoštevilen, kar je pri imenovanjih predpisano, ter kratko in hitro predlagal Staudingerja, ravnateljem deželnega hipotečnega zavoda. Lahko so vstali, in imenovanje je bilo sprejeto. Deželni glavar je prehvatil slovenska odbornika s svojim predlogom in dosegel kar je hotel“.

Ako pristavimo, da pripoveduje „Soča“ tudi o neki klubovi seji italijanskih deželnih poslancev, v kateri se je napravil načrt, kako naj se nasilstvo izvrši; ako pristavimo dalje, da sta, vedno le po „Sočinem“ poročilu, naša odbornika, ki je Pajer stavil svoj predlog vstala, ter s protestom zapustila sejo ter izjavila, da nočeta o tem predlogu glasovati, vprašamo „Sočo“, kaj bi zamogel storiti dr. Tuma, ako bi bil na njiju mestu drugega, nega sta storila naša odbornika. Priznamo pa drage volje, da bi A. G.—k vse drugače postopal. A. G.—k, namreč z mesarskim nožem. A. G.—k bi pograbil svoj mesarski nož, skočil bi na Pajerja in mu prerezal z njim goltanec, tako, da ne bi mogel niti do konca staviti svojega predloga in ko bi se mu to pravočasno ne posrečilo, zamahnil bi z nožem po ostalih dveh italijanskih odbornikih ter ju pobil na tla in tako zaprečil glasovanje.

Iz vsega tega, kar smo povedali, je razvidno, da je zadnji napad „Soče“ na naše deželne odbornike popolnoma neopravičen, ako je vse res, kar piše „Soča“ o načinu, na kateri se je izvršilo imenovanje dr. Staudingerja, ravnateljem deželnega hipotečnega zavoda. In ako je vse res, kar piše „Soča“ o tem imenovanju, potem smo prepričani da bodeta znala naša odbornika izvajati iz tega nasilnega in nepostanega postopanja deželnega glavarja in italijanskih deželnih odbornikov primerne posledice, ki pa ne bodo vstrezale „Sočinim“ vročim željam, pač pa pošteni stvari in pa slovenskim pravicam. O tem pa, kako naj to storita in kaj naj vkreneta, iskala ne bodeta sveta pri „Soči“.

Akad. fer. društvo „Adrija“ v Gorici ima svoj redni letni občni zbor dne 8. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani hotela „pri zlatem jellenu“ s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročilo odbora: a) tajnika, b) blagajnika, c) preglednikov; 3. Volitev novega odbora: a) predsednika, b) 4 odbornikov in 2 namestnikov, c) dveh preglednikov; 4. Slučajnosti. — Odbor pričakuje, da se vdelež občnega zbora polnoštevilno vsi slov. visokošolci z Goriškega; povabljeni so pa tem potom tudi vsi naši abiturientje, ki se mislijo posvetiti naukam na visokih šolah. Pristopijo naj polnoštevilno k društvu, kjer najdejo zaslombe in informacij v svojih stanovskih zadevah. — Dobrodošli so nam gostje, zlasti visokošolci iz drugih slovenskih pokrajin, ter izredni naši člani kakor tudi vsi, ki se zanimajo za razvoj našega društva.

Odbor.

Toraj Hubelj ne Mrzlek. — Pred kratkim smo poročali, da je neka dunajska trdka tukajšnji mestni upravi stavila ponudbo, da priskrbi gorškemu mestu vode iz Mrzleka proti odškodnini 1.350.000 K. Povedali smo tudi, da se je mestni svet s to zadevo že bavil, ter da je bil izvoljen odsek, ki naj omenjeno ponudbo prouči ter o nji mestnemu svetu v 14 dneh poroča. Kakor čujemo zdaj, imeli so naši mestni očetje zaupno sejo, v kateri so sklenili, da se nima gledati zgoraj omenjene ponudbe le vsaj osem dni ničesar zgoditi in se prej prepričati, ako bi ne bilo bolje, da se napelje iz Hublja voda v Gorico. Toraj vedne študije, pa brez vode.

Krokodilove solze pretaka glasilo goriskih naprednjakov radi deležev „Krojaške zadruge“, ki so baje v nevarnosti, da se ne izplačajo, ali ne tako hitro, kakor bi bilo želeli. In kdo je provzročil in še vedno provzroča to nevarnost? Napredna stranka. Ko sta „Centralna posojilnica“ in „Kro. zadr.“ skušali dobiti kolikor mogoče velike posojila od bank, so

se ubogi zadružniki niso čisto nič smilili naprednjakom, iz katerih srede so šla pisma upnikom, naj se trdo drže ker „Centr. posoj.“ že plača. Z nekakim samozavoljstvom potrjuje napredno glasilo z dne 25. julija, da „tako se je tudi zgodilo“. Da, zgodilo se je, pa v škodo zadružnikom, ker koristi židovskih upnikov in krščanskih dolžnikov si nasprotujejo. Naravno je, da „Centralna posojilnica“ plača le toliko, kolikor dobi za blago in zarubljene tirjate. Ako to ne zadostuje za dolgove in deleže mora trpeti ali upnik, ali zadružnik, ali oba. Kolikor je napredna stranka s svojimi dopisi pridobila upnikom, ki so imeli itak lepe dobičke pri zadruzi, za kar je izborni skrbel Avrelj Bisail, za toliko so znižali glavnico, iz katere naj bi se plačali deleži.

Naprednjaškemu denarnemu zavodu v Gorici je bil dolžan Avrelj Bisail okoli 1000 K, za katere je bila „Kroj. zadr.“ prevzela poročilo. Sploh gre glas, da Avrelj Bisail, ki nosi zlate prstane na rokah, ima naložen denar v naprednih denarnih zavodih. A napredna gospoda ni napravila rubeža Bisailu, marveč je vložila prošnjo za rubež proti „Kroj. zadr.“, porokinji. Našel se je mož, ki je plačal za „Kroj. zadruzo“ okoli 1000 K; a ker napredni denarni zavod mu ni hotel izročiti pravic proti Bisailu, je „Kroj. zadr.“ v nevarnosti, da bo morala povrniti 1000 K, katere je njen prijatelj sa njo založil. To je zopet na škodo zadružnim deležem.

Ko je „Centr. posoj.“ zarubila tirjate, katere je imela „Kroj. zadr.“ pri svojih odjemalcih, je te pozvala, naj se v določenem roku izjavijo, ali in v koliko priznavajo zneske, ki so se jim naznačili. Napredna gospoda je porabila to priliko v to, da je poskrbela izjave s posredovanjem odvetnika zato, da narastejo stroški „Krojaški zadruzi“. Tako se zopet manjša glavnica, iz katere naj se plačajo deleži. „Centralna posojilnica“ je izročila „Krojaški zadruzi“ blago, da je razpečuje kolikor mogoče dobro, ker po tej poti pride do svojih deležev, do novega življenja. Napredno glasilo pa odganja odjemalce, kjer le more, ter skuša na vse načine škodovati trgovini. To je zopet le na škodo „Kroj. zadr.“ in njenim deležem.

Iz tega sledi, da napredni gospodi ni za to, da bi zadružniki dobili svoje deleže, marveč ravno nasprotno za to, da bi jih ne dobili, da bi mogli hujskati zoper „kavce“.

Zadovoljni so bili z Medvedovim načrtom, po katerem bi zadružniki zgubili deleže, kakor priznava napredno glasilo z dne 22. julija. Nad vse jim je konkurz, pri katerem ne bi zgubili zadružniki le deležev, marveč bi doplačali še jamstvo v polnem znesku. — A zdaj da jim je za deleže ubogih zadružnikov? In vendar jim je za nje; pa tako, da namesto Avrelčka, ki jih je zabil v blago, naj jih plača „Centralna posojilnica“, ne iz prodanega blaga, ampak — iz svojega.

No, ali nimate še kake druge take pohlevne želje!?

Bileam je zopet govoril. Naprednjaško glasilo pravi v številki z dne 29. julija, da ne bo nobene škode, ako „Kroj. z.“ izgine, „a dosedanjo zgubo naj trpeti, ki so jo zakrivali“.

Moška beseda, kakor se jih v naprednem glasilu le malo čita. In kdo je zakrivil dosedanjo zgubo? Avrelček, najozjiji prijatelj „Sočinega“ člankarja. Avrelj Bisail, ki se je učil, kako je treba trgovino voditi, ki se je pismeno zavezal, da bo „Kroj. zadr.“ modro vodil, je „Krojaško zadruzo“ z blagom tako zagatil, da jej je želedec pokvaril, katerega zdaj drugi z veliko težavo zdravijo, ter jej je provzročil škodo, katero bi „Sočin“ člankar rad na druge zvrnil.

Kar pripoveduje napredno glasilo, da je med krivci tudi „Centr. posoj.“, ki je dovoljevala „Kroj. zadr.“ previsoke kredite in dala jej s tem priložnost, da so zaloge blaga preveč narastle, iz česar se je razvila vsa sedanja nesreča, je do cela neresnično.

„Centr. posoj.“ je posojevala samo zato, da so se plačevali dolgov, katere je delal Avrelček, ne pa za to, da bi se novo blago naročevalo. Nasprotno, „kavci“ so storili, kolikor so mogli, Avrelčkovih naročil, katera je dajal celo potem, ko mu je bilo izrecno prepovedano naročevati blago (13. septembra 1902) za „Krojaško zadruzo“.

Ako bo hotel Avrelček resnico govoriti, nam utegne povedati marsikaj zanimivega o tistem možu, ki je bil

Očitna laž je, kar piše napredno glasilo v številki z dne 29. julija v zadevi „Krojaške zadruge“, kakor da bi bila „Gorica“ trdila, da „ni res, da je bilo 166 dolžnikov toženih, pač pa da je bilo toliko zarubljenih“. — „Gorica“ je pisala, da „Centr. posojilnica“ ni tožila do današnjega dne niti enega kupovalca „Kroj. zadr.“, pač pa je zarubila in si dala predkazati v poteg zneske, katere so bili nekateri kupovalci dolžni „Kroj. zadr.“, tako da oni zneski so prisojeni „Centr. posoj.“. — Ako se drzne napredni list v slučaju, ko je vse „črno na belem“ na tak način postavljati resnico na glavo, kaj še le tedaj, ko „ni nič pisano“. — Zadnji sodni sluga vé, da vse drugo je zarubiti tirjatev, katero kdo ima pri dolžniku („Kroj. zadr.“ pri svojih odjemalcih), in drugo zarubiti dolžnika za tirjatev, katero ima upnik protinjemu („Kroj. zadr.“ pri odjemalcih). — „Sočin“ člankar se pa dela neumnega ter trobi v svet, kakor da bi bila „Centr. pos.“ zarubila dolžnike „Kroj. zadr.“ ter jej žuga z nevoljo teh, ki so bili „zarubljeni“, kakor on lažljivo trdi. — Ali ni to „vrhunec naprednjaškega — poštenja“, seveda!

Doslednost. — V številki z dne 22. julija naprednega glasila piše neki člankar doslovno: „Vsaka zadruza je le coka na narodnem vozu, dočim je rastoče število trgovcev in obrtnikov neoporečen dokaz, da se bližamo srečnejši bodočnosti“. „Gorica“ je ponatila te besede ter pojasnila njih pomen. V številki z dne 29. julija se pa že zopet oglaš isti napredni člankar, rekoč: „Na tretje podtikanje, da smatram vsako zadruzo za coko ter da sem zadrugam načeloma nasproten, odgovorjam na kratko“ itd. — Če naprednemu člankarju navaja njegove lastne besede, že ti odgovarja, da mu podtikaš. Niti sedem dni ne ostane zvest stvari, katero je zapisal. Ali ni za počt?

„Hranilnica in posojilnica“ v Cerknem je imela prometa v mesecu juliju t. l. K 73.217.67 vin. in sicer prejemkov K 38.070.14 vin., izdatkov pa K 35.147.53 vin. Prejete hranilne vloge K 25.413. — vin., izplačane hranilne vloge K 10.449.79 vin. Dana posojila K 2.280. — vin. Vrnjena posojila K 1325.11 vin.

Nesreča. — Delavec, ki se je ponesrečil pri delu na novi cesti Bača-Kneža, se imenuje Andrej Lovišček in je bil doma iz Gorenje vasi pri Kanalu.

Poskušen samomor. — Kuharica v restavraciji tukajšnjega južnega kolodvora, Ana Celič se je hotela v soboto zjutraj zastrupiti in je v ta namen popila nekoliko žveplene kisline. Prihiteli so ji še o pravem času na pomoč ter jo privedli v tukajšnjo žensko bolnišnico.

Norščina. — V soboto se je mudil v Gorici znani psihater, dr. Paetz, ter si ogledal v spremstvu dež. odbornikov prostor, na katerem se namerava zidati deželna norišnica. Dr. Paetz se je izjavil, da odgovarja omenjeni prostor popolnoma svojemu namenu.

Pazite na kuretino. — Te dni je bilo vkrađenih Plahuti Antonu, stanujočemu na cesti, ki pelje od soškega mosta ob Soči v Stračiče, 17 glav kuretine, Kocijančiču Josipu, bivajočemu v ulici Leoni, 7 glav in Antonu Devetaku, v ulici Luigia, dve kokoši.

Kneippovo zdravilišče v Krapin. — Pišejo nam: V tukajšnjem mrzlem kopališču, katero je ustanovil in katero vodi znani bivši urednik Kneippovih listov gospod Okič, sta se pripetila v kratkem posledku dva izredna slučaja ozdravljenja, katera ne vzbujata samo med tukajšnjimi, iz vseh dežel širne Avstrije prišedšimi kopališčnimi gosti ampak tudi v tukajšnjem trgu veliko zanimanje in katera sta vredna, da jih zabeležimo.

Pred dvanajstimi dnevi je došel sem vpokojeni železniški nadsprevodnik g. Jagič. Pred osmimi leti sta mu pri trčenju dveh vlakov vsled strahu obe nogi popolnoma otrpnili. Tu je prišel takoj s polvi in glej — peti dan potem je prišel sam brez tuje pomoči, opirajoč se na palice, v kopališču, katero je 300 metrov od trga oddaljeno.

Evo drugi slučaj: Župnika Kovačiča iz Koprivnice je zadel pred sedmimi tedni na levi strani mrtvoud in na svetovanje zdravnika je pred 10 dnevi došel sem. Z levo nogo ni mogel popolnoma nič ganiti, toda že osmi dan tukajšnjega bivanja je zamogel brez vsake opore hoditi.

Umor in samomor. — V soboto zjutraj je v Mariboru preukpčevalec s kuretino, Živko ustrelil na ulici z revolverjem svojo ženo, s katero je živel v

na njega, a ga ni zadel. Konečno je skočil v Dravo in utonil.

K trpinčenju vojakov na vojaških vajah, ki se je zgodilo zadnji čas pri Bileku v Hercegovini in pri Stanislavu v Galiciji, pri katerih je zgubilo veliko število vojakov življenje, nastaja pravno vprašanje, kdo bo sedaj povrnil izgubo zaostalim nesrečnim rodbinam. Kdo je odgovoren za to nesrečo in za škodo, ker so se človeška bitja proti vsakemu zdravemu razumu taki nevarnosti izpostavila? Ali ne pravi vsakemu zdrav razum, da je vročina 50 stopinj skrajno nevarna za človeško življenje? To pravno vprašanje bi bilo treba sprožiti na merodajnem mestu! Pred vajo je polkovnik Grünzweig mostvu grozil, da bo vsakega kaznoval s ostrim zaporom, kdor se bo javil bolnega in da bo vsakega maroderja vkopal v spono!

Oficir — ubijalec. — V toplicah Herkules pri Oršovi si je poročnik Adalbert z brisalko osnažil čevlje. Kopališki sluga ga je jako uljudno opozoril, da to ni dovoljeno, češ, v brisalko si brišejo gostje roke. Mladega lajtnantka je pa to tako silno razjarilo, da je slugo na mestu ubil. Prekal mu je s sabljo glavo, in sicer do vratu.

Dvojni samomor. — Gojenec četrtega letnika kadetne šole v Kamenicah, Teodor Tanazević, se je zadnji čas zelo zadolžil in prosil svojega bogatega strica, naj bi poplačal njegove dolgove. Ker slednji tega ni hotel storiti, se je kadet ustrelil, a tri dni pozneje se je usmrtil tudi stric, ker mu je vest očitala, da je on kriv smrti svojega nečaka.

Ogrski dvoboj. — Ni je nedolžnejše in nenevarnejše igranje od ogerskih dvobojev. Pri teh dvobojih se navadno določi za orožje samokres, kajti sablja bi bila nevarnejša, ker bi z njo kak nerodnej lahko nehote ranil svojega protivnika, ali pa mogoče tudi samega sebe. Pištola, to je najboljša. Z njo se lahko strelja v zrak, ali pa tudi tega ni treba, ako se vanjo ne dene kroglice. Zato sta si zbrala tudi državna poslanca ogrska, Molnar in Borbely, pištolo za dvobojevanje in ostala sta po dvoboju obadva zdrava.

Kardinal in avtomobil. — Kardinal Ferrari, nadškof v Milanu, je na svojem zadnjem vizitacijskem potovanju rabil avtomobil (samogon).

250-letnico pismene znamke bomo praznovali letos. L. 1653. jo je v Parizu prvi rabil Mre de Velayer, ko je vpeljal nekako mestno pošto.

Narodno gospodarstvo.

Žveplo v kletarstvu.

Žveplo je v kletarstvu velevažno, reči smemo neobhodno potrebno. Kjer ne poznajo žvepla, tam je kletarstvo slabo, in so tudi vina po tem.

Neobhodno potrebno je žveplo zlasti za vinsko posodo. Pa ne samo za žveplanje prazne posode, ampak tudi za žveplanje vina rabi žveplo. Pri tem pa je paziti, da se prav ravna. Vsled žveplanja se v vinu naredi žveplenokisli kalij, ki daje vinu kosmat, praskajoč okus. No, to še gre, a nikakor ni točiti ravnokar zažveplanega vina, v katerem je prosta, s kalijem še ne spojena žveplena sokislina. Tako, pred kratkim zažveplano vino ni zdravo ter je glavobolno. Žveplanje je le koristno, če se izvršuje prav in v pravem času, drugače pa tudi zelo škodljivo.

Žveplanje naj zatre tiste kali, ki kvarijo posodo in vino. Zato je poraba v kletarstvu različna.

1. Če hočemo prazne sode imeti vedno zdrave, jih je vedno treba polniti z žveplenim dimom, oziroma z žvepleno sokislino, iz katere namreč ta dim obstoji. V vlažni kleti zadostuje prazen sod žveplati vsaka dva meseca enkrat, v suhi pa vsak mesec. Na vsak hektoliter naj se sežge 5 g žvepla.

2. Žveplanju je včasih tudi namen, da most ostane sladak in napol dokipelo vino iz tega ali onega vzroka.

3. Da se vino v posodah, ki iz tega ali onega vzroka ne morejo biti polne, ubrani kanu, ciku itd., rabi tudi žveplo. To je pa dopuščeno le tedaj, če vino ni na pipi in se ne porabi precej, ker ravnokar zakajeno vino iz gori navedenih vzrokov ni zdravo.

4. Z žveplanjem se dajo nekatere vinske bolezni če ne popolnoma ozdraviti, pa vsaj ovirati.

5. Zelo splošno rabi žveplo pri pretakanju (presnemanju) vina. Če se namreč vino pretoči v prav malo zažveplano posodo, se mu stem odvzame preobilna množica kisika, a uničijo se

Ko se mu je bližal redar, streljal je tudi po žveplenem vodiču (po gnjilih jajcih),

ki se kaže v tistim vinu, ki je dolgo ležalo na matici ali pa je bilo narejeno iz grozdja, ki je bilo zaradi plesnobe šupano z žvepleno moko.

7. Slednjič žveplo rabi tudi za žveplanje steklenic, da se vanje natočeno vino ne škali. Tudi to ravnanje ni priporočljivo.

Za žveplanje naj se vzame vedno najčistejše žveplo, ki ne sestoji iz prav nič ali vsaj iz prav malo arzenika, ki je hud strup. Žveplo v dolgih koscih je dovolj čisto, a v kletarstvu ne rabi dobro, ker ga je težko sežgati in ker kapla. Boljši so žvepleni odrezki, to so platneni ali popirnatni trakovi, ki so namazani z žveplom. Ti odrezki so tem boljši, kolikor tanjši so, ker taki rajši gorijo in ne kapljajo.

Na najpriprostejši način se sod za žvepla, če se žvepleni odrezki natakne na žico, se zažge in pri vohi vtakne v sod. Da pa goreče žveplo ne kapla v sod, se na konec žice obesi skledica. Ta priprava je namreč žica, ki gre skozi primerno veho, na spodnjem koncu je pa viseča skledica in pa zavitek iz žice, v katero se pokonci postavi žvepleni odrezek. Žveplo naj v sodu toliko časa gori, da samo ugasne, to je da je porabljen ves kisik. Če je sod znotraj moker, če je vino kanasto, žveplo ne gori, ker voda ali kan posrkata ves kisik. V takem slučaju je treba zrak nadomestiti s kakim mehkom. Prazne sode je, preden se zažveplajo, kolikor mogoče posušiti. Voda v sodu je celo škodljiva, prvič, ker pomanjšuje uspeh žveplanja, drugič, ker se naredi žveplena kislina, ki lesu škoduje. Še boljša kakor taka žica je žveplana kadilnica. Žveplani odrezki se v kadilnici zažge in dim gre skozi cev v sod. Vrata na kadilnici se zdaj in zdaj odpro, da pride za sežiganje potrebnih zrak noter.

Izjava.

„Soča“ z dne 1. avgusta 1903. št. 61. piše glede na imenovanje ravnatelja deželne banki med drugim, da je konec seje kar nakrat konstatiral glavar, da je deželni odbor polnoštevilčen, ter da je naglo in hitro predlagal Staudingerja ravnateljem deželnega hipoteknega zavoda, in nadaljuje doslovno:

„Lahi so vstali, in imenovanje je bilo sprejeto. Deželni glavar je prehvatil slovenska odbornika s svojim predlogom in dosegel, kar je hotel. Slovenska deželna odbornika se nista dovoljno zavedla trenutka, odstranila se nista pravočasno — in Pajer se je smejal v pest.“

Izjavljam za sedaj, da te trditve so tendenciozne in ne odgovarjajo resnici; ob svojem času in na pravem mestu se dokaže njihova neresničnost.

Torej so tudi izvajanja, izvirajoča iz teh neresničnih trditve, tendenciozna in neutemeljena; tem so dodani le še nekateri izbruhi po vsej deželi znane strasti.

Gorica, 2. avgusta 1903.

Prof. I. Berbuč.

Loterijske številke.

1. avgusta.

Dunaj	38	70	45	21	65
Gradec	52	58	65	53	64

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

prijetna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

„Centralna =
posojilnica“
v Gorici,
uraduje od 1. avg. naprej
od 8. zj. do 1. pop.

Odda se v najem
tri pritlične prostore
v ulici Vetturini št. 9.

Oglasiti se je v „Narodni Tiskarni“.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo
prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobijo tudi terne trdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovca v Semenški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Ivan Bednařik
priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti Priporoča se slav. občinstvu.

Na javni dražbi

se proda dne 14. avgusta 1903. ob 9. uri zjutraj posestvo Janeza Beviča na Vrhovlju h. št. 11., nahajajoče se na lepem prostoru in obsega hišo z dvoriščem in vrtom, kleti, hleve ter zemljišča z gozdom vred.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došle sveže ponudnisko blago, lastni izdelek gotovih oblek in površnih sukenj. Cene prav solidne!

Krojaška mojstra
Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopca

izdelujeta
vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Gostilna in štacuna

ter k temu

potrebni prostori

se oddajo

v najem

za časa gradbe bohinjske železnice. Gostilna je na najugodnejšem prostoru, ter brez konkurence. — Natančneje se poizve pri Avgustu Gabrijelčič v Avčah.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča
tovarna stolov

Fr. Švigelj,

na Bregu p. Borovnica, Kranjsko,

priporoča sl. občinstvu, preč. duhovščini, imejiteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene

stole, fotelje, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

po kar najbolj nizki ceni.

Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji limitirano. — Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstenine. — Na željo pošlje trdka najnovejšo obširno ceniko z nad 800 slikami, iz katerih se razvidi oblika blaga in cene, franko. — Naročevalcem na debelo znaten popust.

Po vsestranskem prevdanku in preskušnji se bode vsakdo prepričal, da se kupuje pri trdki

: J. Zornik, Gorica :

Gospodska ulica 7, zmiraj najboljši najlepši in temu primerno najceneje blago. Posebno pa:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove svile zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podlage, sukanec, svila, gumbe, vezanja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najboljše vrste, jopice za hribolazce; kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozarja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznana najboljših modercev vsake cene.

Za birmarce

in otroke; rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice: vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakovrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

Sprejema
hranilne vloge
katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; ne-
vzdignene obrestipripi-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebni kredit po

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema
nove člane

z glavnimi in opravi-
nimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvarja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.